БYХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Yнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 280 (9112) | 1959 оной ноябриин 28, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Газарые 8000 дахин тойробо

1959 оной ноябриин 27-до Москвагай сагаар 15 часта, советскэ гурбадахи хэмэл одон Газарые тойрон 8000 дахин эрьебэ.

561 суудхын туршада Газарые тойрон дабшаха зуураа, гурбадахи хэмэл одон 360 миллион километр зайе гаталаа.

Гурбадахи хэмэл одон 1957 оной октябриин 4-дэ табигдаһан нэгэдэхи хэмэл одондо орходоо 6 дахин, мүн хоёрдохи хэмэл одондо орходоо 3,4 дахин удаан саг соо дабшажа ябана. Гурбадахи хэмэл одон шэгнүүрэйнгээ, дээгүүр ниидэлгынгээ, научна, хэмжэлгын аппаратурынгаа талаар түрүүшынхинүүдһээ һураггүй булюу юм.

20.005 мегагерц частота дээрэ хүдэлжэ ябаһан «Маяк» гэжэ радиодамжуулагшань мүнөө хүдэлжэ ургэлжэлһөөр.

Советскэ Союзда хүдэлжэ байһан 90 үлүүтэй обсерватори болон ажаглалгын пунктнууд, хилын саадахи 100 гаран пунктнууд гурбадахи хэмэл одоной хойноһоо ажаглаһаар.

СОВЕТСКО-ГВИНЕЙСКЭ ХАМТЫН КОММЮНИКЕ

Гвинейн Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ Секу Туре албан хэрэгээр Советскэ Союз ерэжэ, байгша оной ноябриин 19-һөө 27 хүрэтэр байба.

Гвинейн Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшын СССР соогуур аяншалхадань тэрээнтэй иимэ хүнүүд сугтаа ябалсаа: Гвинейн Республикын Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Сайфулай Диалло, Дотоодын хэрэгүүдэй, мүн аюулгүй байдалые сахиха министр Кейта Фодеба, Гвинейн Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Сейду Конте.

Ехэ айлшан, мүн тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан Гвинейн гүрэнэй ажал-ябуулагшад Москвада байхаһаа гадна, Ленинград, Тбилиси, Хара далайн эрьедэхи Гагра гэжэ городуудаар ябаа.

Гвинейн Республикын Президент, тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүд Хара далайн Кавказдахи эрьеэр ябаха үедөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой уулзаа. Н. С. Хрущев Секу Туре хоёр хани ёһоор хөөрэлдэхэ зууршаа, Советскэ Союз Гвиней хоёрой харилсаан тушаа, мүн уласхоорондын шиидхэгдэхэ ёһотой хэдэ хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна

Гвинейн Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэтэй Москвада болоһон уулзалганууд болон хөөрэлдөөнүүдтэ иимэ хүнүүд хабаадалсаһан байна. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко.

Мүнөө үеын уласхоорондын түгшүүрилтэй байдалые саашадань һулаируулхын, бүхы гүрэнүүдэй хоорондохи хани барисаае һайжаруулхын тула буу зэбсэг хуряаха, ядерна зэбсэг туршалгые болиулха ябадалые түргэн саг соо хойшолуулашагүйгөөр шиидхэхэ шухала байна гэжэ хоёр талынхид мэдүүлээ. Уласхоорондын түгшүүрилтэй байдалые һулаируулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ тушаа Советскэ Союзай правительствын туйлай ехэ хүсэлэл оролдолгые Гвинейн Республикын правительство һайшаан дэмжэнэ, энэ оролдолгонь бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө арадуудай тэмсэлдэ, уласхоорондын харилсаае һайжаруулха хэрэгтэ туһатай байна гэжэ президент Секу Туре мэдүүлээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой һаяхан Америкын Холбоото Штадуудаар ябажа ерэһэн ушар, Америкын Холбоото Штадуудай Президентын һаяар СССР-тэ ерэхэ болоһониинь уласхоорондын харилсаае һайжаруулха, үгэеэ ойлголсохо хэрэгтэ ехэ удхашанартай байна гэжэ Гвинейн Республикын правительство тоолоно. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн 14-дэхи сессиин үзэмжэдэ буу зэбсэг бүхыдэнь хуряаха тухай асуудалаар Советскэ Союзай оруулһан дурадхалнуудые Гвинейн Республикын правительство бүхыдэнь дэмжээд, буу зэбсэгүүдэй бүхыдөө хуряагдаад байгаа һаань, гээгдэнги экономикотой оронуудтахи арадуудай ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ туһа нэмэри болохо һэн гэжэ найдажа байһанаа президент Секу Туре мэдүүлээ.

Нейтральна политикын үндэһэ һуури баримталжа, эб найрамдалда дуратай гадаадын политика бэелүүлжэ байһан Гвинейн Республикын правительствын ажал-ябуулгые Советскэ правительство һайшаажа байһанаа мэдүүлээ.

Колониальна системын үлэгдэлые усадхаха гээшэ мүнөө үеын гол зорилгонуудай нэгэн болоно, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бусад түбиин арадуудтал адли Африкын арадууд национальна бэеэ даанхай байдалай, эрхэ сүлөөгэй түлөө һаадгүй тэмсэхэ зэргэтэй гэжэ хэлсээ хэгшэд нэгэн дуугаар шиидээ.

Советскэ Союзай, Гвинейн Республикын хоорондохи харилсаан улам һайжаржа байна, хоёр орон хоорондоо харилсахадаа зэргэ амгалан ёһоор оршохо, бэе бэеынгээ бэеэ даанхай байдалые хүндэлхэ, добтололсохогүй, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, тэгшэ эрхэтэйгээр, бэе бэедээ туһатайгаар харилсаха гол ёһо баримтална гэжэ хэлсээнэй болохо үедэ хоёр талынхид онсолон тэмдэглээ.

Энээнэй урда тээ хоёр ороной хоорондо эд бараа андалдан абалсаха, түлөөһэн тухай хэлсээнэй, экономическа, техническэ харилсаан тухай хэлсээнэй баталагдаһан ушар оронуудай экономическа харилсаае һайжаруулха хэрэгтэ ехэ туһатай байгаа гэжэ хоёр талынхид ханамжатайгаар мэдүүлээ.

Хоёр гүрэнэй хоорондохи культурна харилсаае саашадань һайжаруулхын зорилгоор хэлсээндэ хабаадагшад Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай, Гвинейн Республикын хоорондо культурна харилсаа байгуулха тухай хэлсээ баталаа.

Ф. КОЗЛОВ,
Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо.

СЕКУ ТУРЕ,
Гвинейн Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ.

Москва, 1959 оной ноябриин 26.

Бурядай искусство, литературын декада Москвада эхилбэ

Бурядай АССР-эй искусство, литературын декада ноябриин 27-до Москвада эхилээ. Хүндэтэйгөөр угтадаг ниислэл хото декадын зүжэг наада, концертнүүдые табихын тулада эрхим театрнуудаа, номой, зурагуудай выставкэнүүдые эмхидхэхын тулада уужам залнуудаа үгэһэн байна.

Бурядай искусствын мастернуудай зохёолнуудтай танилсахыень олон тоото соносхолнууд москвагайхидые урина.

«Анда нүхэдүүд» гэжэ оперые москвагайхид Ехэ театрын филиал соо харахадаа эртэ урда сагай байдалтай танилсана. Дайсадай добтолгонуудһаа, хоорондын химараанһаа уламжалан зобоһон тулиһан бурят арад агууехэ ород арадта хандана. Ород аха дүүнэрынь тэрээндэ туһаламжа үзүүлнэ. Оперо аха дүүгэй хани барисаанай гимн болон зэдэлжэ, арадай зол жаргалай түлөө тэмсэлэй үедэ гаргагдаһан эрэлхэг хатуу зоригые алдаршуулна. Композитор Д. Аюшеев, либреттынь автор Н. Балдано гүнзэгы ехэ национальна удхатай зохёол бүтээгээ. Зүжэгые москвагайхид һайшаалтайгаар хараа.

А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский гэгшэд ГАБТ-ын филиалай ложодо һуугаа.

Тэрэшэлэн, партиин Бурядай обкомой хоёрдохи секретарь В. И. Дубровский, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. Ц. Цыремпилон, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Р. С. Сафронов ложодо һуулсаа. СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, РСФСР-эй Культурын министр А. И. Попов, Бурядай АССР-эй Культурын министр Д. Ж. Жалсабон зал соо байлсаа.

Энэ үдэшэ Бага театрта орогшо бүхэн сэдьхэл хүдэлгэмэ мэдэрэлээр эзэлэгдэнэ. Драматург Д. Батажабайн зохёоһон «Барометр шуурга харуулна» гэһэн зүжэг аяар холын Забайкалидахи революционно событинуудые, В. И. Лекинэй шаби—И. В. Бабушкинай ажал-ябуулгые һануулжа үгэнэ. Бурят артистнууд, илангаяа гол ролиие наадагша—РСФСР-эй габьяата артист В. Халматов, түрүүшын уулзалгаһаа эхилэн харагшадай дурые татаһан байна.

Ород драмын театр Кремлиин театрын байшан соо «Шуурган соогуур» гэжэ зүжэг табяа. Тэрэниие москвагайхид ехээр һонирхоо. Залуу актер Михаил Глазков революциин вождиин образые зүбөөр харуулжа шадаа.

Бурядай дуу, хатарай ансамбль гоё һайхан, онсо өөрэ шэнжэтэй искусствые харуулба. Хоор болон оркестрын (дирижер—Бурядай АССР-эй арадай артист композитор Ж. Батуев) гүйсэдхэһэн парти тухай дуунай аялган баяр баясхалантайгаар, һүр жабхалантайгаар зэдэлээ. Энэ коллективэй программа олон янзын юм.

Зураглан харуулгын искусствын мастернуудай зурагуудые, скульптурануудые, номой шэмэглэлнүүдые ниислэлэй искусствын хүдэлмэрилэгшэд һонирхон хараа.

СССР-эй арадуудай соёл культурын бодотоор һалбаран бадаржа байһые Бурядай искусство, литературын декадын түрүүшын үдэр үшөө дахин гэршэлэн харуулба.

(ТАСС).

Советско-гвинейскэ коммюникедэ гар табигдаба

Кремлиин Ехэ ордон соо ноябриин 26-да советско-гвинейскэ хамтын коммюникедэ гар табигдаба. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов, Гвинейн Республикын президент, правительствын түрүүлэгшэ Секу Туре гэгшэд коммюникедэ гар табяа.

Коммюникедэ гар табиха үедэ А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, О. В. Куусинен, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. Н. Органов, СССР-эй министрнүүд А. А. Громыко, Н. А. Михайлов, Н. С. Патоличев, мүн бусад байлсаа.

Гвинейн талаһаа Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Сайфулай Диалло, Дотоодын хэрэгүүдэй, мүн аюулгүй байдалые сахиха министр Кейта Фодеба, Гвинейн Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Сейду Конте гэгшэд байлсаба.

Советско-гвинейскэ коммюникедэ гар табилгын болохо үедэ советскэ, мүн гадаадын гүрэнүүдэй хэблэлэй, радиогой, телевидениин, кинохроникын олон тоото түлөөлэгшэд байлсаба.

(ТАСС).

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр М. П. Гофландые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Түрэһэнһөө хойшо жара наһа гүйсэһэнтэйнь, врачаар хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо 35 жэл болоһонтойнь дашарамдуулан, Улан-Удэ городой 1-дэхи больницын врач-терапевт нүхэр **Гофланд** Мария Протасовнае Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй байшан.
1959 оной ноябриин 26.

ЭЛЕКТРЫН ХYСЫЕ АШАГ ЕХЭТЭЙГЭЭР ХЭРЭГЛЭХЫН ТYЛӨӨ ТЭМСЭЕ!

Партиин ЦК-гэй Бэшэгтэй республикымнай ажалшад танилсажа, һайшаан дэмжэнэ

☆ ☆

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын суудхэ бүтээлгын заводой бригадир нүхэр Зайцев партиин ЦК-тэй Бэшэг хүдэлмэришэдтөө уншажа байна. **Д. Ивановой** фото.

Хэрэгтэй газартань хэрэглэнэгүйбди

Манай суудхэ бүтээлгын заводто электроэнерги ехээр хэрэглэгдэдэг. Заводоймнай алишье цехтэ зайн галаар хүдэлгэгдэдэг элдэб түхеэрэлгэ олон болонхой.

Электрын хүсые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ тушаа партиимнай Центральна Комитедэй Бэшэг соо тон зүб асуудал табигдаба. Энэ бэшэгэй гарахатай зэргэ заводоймнай хүдэлмэришэд һонирхон уншажа, барандаа һайшаан дэмжээ.

Энээнһээ урда заводой үйлэдбэридэ электроэнерги хэмһээ үлүүгээр гаргашалагдадаг байгаа. Энэ ушарые барандаа мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээн абтадаггүй һэн. Жэшээнь, суудхэ хабсаралгын талмай дээрэ хэдэн олон электрогагнууршад хүдэлмэрилдэг. Гансахан мастер Юрченкын даадаг халаанда 25 электрогагнууршан бии. Илангаяа һүниин сагта тэдэнэр трансформаторнуудаа носоожорхёод, ехэ энерги галдадаг байна. Гадна гагнууриин ехэ хүсэтэй агрегадуудые юрын элдэб жэжэ хүдэлмэридэ хэрэглэн, баһал үлүү энерги гаргашалдаг байна.

Эдэ дутагдалнуудые болюулжа, электрын хүсые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ саг ерээ. Электроэнерги хэрэглэхэ талаар мүнөөнэй байдалые харахада, хэрэггүй газарта хэмһээ үлүү энерги гаргашалаад, хэрэгтэй газартань хэрэглэнэгүйбди. Заводой цехһээ хабсаралгын талмай хүрэтэр табигдаһан түмэр замай ашаатай тэргэ хүдэлмэришэд бар хүсөөрөө түлхижэ ябадаг. Тэрээндэ электромагнитна плиткэ тааруулан зохёожо, электрын хүсөөр ябуулдаг болоо һаа, ажалай бүтээсэ ехээр дээшэлхэ, хүдэлмэришэдэй ажал оньһожоруулагдаха байна бшуу.

Заводоймнай хүтэлбэрилэгшэд партиин ЦК-гэй энэ бэшэгые һайнаар шудалжа, электрын хүсые зүбөөр хэрэглэхэ талаар шухала хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдаха байна.

Д. Балданов,
заводой нормировщик.

☆

Дутагдалнууд зүбөөр элирүүлэгдэбэ

Арадай ажахыда электрын элшэ хүсэ ашагтай һайнаар хэрэглэхэ тухай Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Бэшэгтэй Улан-Удын шэлэй заводой хүдэлмэришэд танилсаха зуураа, тэрэ бэшэгые һайшаан дэмжэнэ.

Хэнэйшье мэдэхээр арадаймнай ажахын бүхы һалбарида электрын хүсэн ехээр хэрэглэгдэдэг болоо. Үйлэдбэриин гол хүсэн болоһон электрын элшые гамтайгаар гаргашалха гээшэ экономическа ехэ удхашанартай хэрэг мүн гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ. Тиимэһээ бидэнэр, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд түрэл партиингаа ЦК-гэй бэшэг соо табигдаһан эрилтые бэелүүлэн, үйлэдбэри дээрээ электроэнерги гамтайгаар гаргашалхын түлөө оролдохо ёһотойбди.

Манай заводто электроэнерги гаргашалгаар ехэхэн дутагдалай бии байһаниие тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйб. Шэл татадаг, мүн бусад хүдэлмэридэ электрын хүсөөр хүдэлдэг түхеэрэлгэнүүд олон. Теэд эдэ түхеэрэлгэнүүднай барандаа һайнаар ашаглагданагүй. Электрын хүсэ тааруулан хубаарилдаг конденсатор олоор галдагдана. Тиихэдэ шэлэй шихтэ бэлэдхэдэг цехтэ аяар 40 киловатт хүсэнэй мотор табигданхай. Энэ цехын хүдэлмэриие 32 киловатт хүсэнэй мотор гүйсэд хангажа шадаха юм. Иигэжэ ехэ хэмжээнэй электроэнерги дэмы гаргашалжа байна. Тиихэдэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин хангалтагүй дээрэһээ электрын хүсөөр хүдэлдэг олон мотор миил хүдэлжэ, электроэнерги ехээр гаргашална.

Саашадаа манай заводой хүтэлбэрилэгшэд, бүхы хүдэлмэришэд эдэ дутагдалнуудые усадхажа, партиин ЦК-гэй бэшэг соо хэлэгдэһэн заабариие бэелүүлхэ болоно.

В. Попов, заводой инженер-технолог.

Кукурузашадай республиканска конференци

Энэ оной ноябриин 25—26-да республикын кукурузашадай конференци Соведүүдэй Байшангай ехэ зал соо боложо үнгэрөө.

Тус конференцидэ республикымнай колхоз, совхозуудай кукурузашад, звеное даагшанар, агрономууд, аймгүйсэдкомой, колхозуудай зарим түрүүлэгшэнэр, научна хүдэлмэрилэгшэд хабаадаба.

«Бурядай АССР-эй колхоз, совхозуудта 1959 ондо кукуруза ургуулха талаар туйлагдаһан дүнгүүд, 1960 оной зорилго тухай» элидхэл республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **А. В. Желтый** хэбэ.

—Манай үргэн дэлгэр Эхэ ороной ажалшад, тэрэ тоодо республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумдэ бэлдэжэ байнхай. Тус Пленум дээрэ Россин Федерациин хизаар, область, автономно республикануудтай хамта 1959 ондо хэһэн хүдэлмэри тухайгаа манай республика, тэрэнэй партийна организаци, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд тоосохо байна. Республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, колхоз, совхозууд нёдондо жэлэйхитэй жэшээлхэдэ, хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаад, бэлэгтэйгээр угтахаяа байнхай,—гэжэ элидхэлшэ нүхэр Желтый тэмдэглэбэ.

1959 ондо абаһан социалистическэ уялгаяа дүүргэхын түлөө республикымнай ажалшад шангаар тэмсэнэ. Тиигэжэ энэ оной ноябриин 20-ной байдалаар колхоз, совхозууд гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб 100,2 процент, үндэгэ—106,5 процент, орооһо таряа—192,5 процент, хартаабха—105,4 процент, сахарай свёкло—122,6 процент дүүргэө. Энэ оной арба һарын туршада колхоз, совхозуудта элдэб түрэлэй малай тоо толгой 100 мянга шахуу толгойгоор олошоруулагдаа. Мүн нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, нилээд ехэ мяхан, нооһон, һүн, тушаагдаа, 3,5 дахин ехэ орооһо таряан, 2-һоо үлүү дахин ехэ хартаабха, 1,7 дахин ехэ сахарай свёкло гүрэндэ худалдагданхай.

Республикын колхозууд энэ жэл хуряагдаһан газарай гектар бүриһөө 87 центнер кукурузын ногоон набша абаа гээшэ. Харин тиихэдэ нёдондо оройдоо 30 центнер ургаса абтаһан байгаа бшуу. Хэрбээ совхозуудта нёдондо гектар бүхэнһөө 32 центнер кукурузын набша дунда зэргээр абтаһан байгаа һаа, 1959 ондо 108,2 центнертэ хүргэгдөө. Мүнөө жэл Кударын аймагта кукурузын илангаяа баян ургаса абтаһан байна. Тэндэхи колхозууд 1944 гектарай тус бүриһөө 170,5 центнер ногоон набша хуряажа абаа. Борьёогой, Сэлэнгын совхозууд яһала бараг ургаса абаа.

Зарим колхоз, бригада, звенонууд бүришье ехэ амжалта туйлаа. Жэшээнь, Кударын Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 235 гектарай тус бүриһөө 698 центнер, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз 238 гектарай га бүриһөө 450 центнер хүрэтэр ногоон набша хуряагаа.

Кукурузашадай дунда мүрысөө үүсхэһэн түрүүшүүл нүхэд Н. И. Дампилов, Ф. Д. Шагжиев гэгшэд уялгаяа горьтойгоор үлүүлээ. Жэшээнь, нүхэр Дампилов зарим газарай га бүриһөө 1025 центнер ногоон набша хуряаһан байха юм. Мухаршэбэрэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой кукурузашадай звеное даагша нүхэр Жанаев, Сэлэнгын совхозой кукурузашадай звеное даагша нүхэр Еранский гэгшэд ажалай үльгэр жэшээ харуулһан байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Кукурузашадай эрхимээр ажаллажа, агротехникын заабариин ёһоор кукуруза ургуулһанай ашаар республикымнай колхоз, совхозууд нёдондонойхиһоо 5 тонноор ехэ силос үнеэн бүридэ даража абаба гээд нүхэр Желтый элидхэлээ үргэлжэлүүлбэ. Олон колхоз, совхозууд үнеэн бүридэ 10 гаран тонно хүртэхөөр силос дараһан байха юм. Кударын колхозууд энэ жэл үнеэн бүридэ 15,7 тонно силос дараба. Ондоогоор хэлэхэдэ, республика дотор үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 3 дахин ехэ кукурузын силос дарагдаа.

Гэбэшье кукуруза зүбөөр тарижа ургуулха талаар ажал хүдэлмэридэмнай горьтой дутагдалнууд ушараа. Агротехникые наринаар сахяагүй, ургасын хойноһоо саг соонь оролдосотойгоор харууһалаагүй, ургажа байха үедэнь нэмэлтэ тэжээл оруулаагүй дээрэһээ олон звенонууд абаһан уялгаяа дүүргээгүй гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ.

1960 ондо республикын кукурузашадай урда табигдаһан зорилго тухай нүхэр Желтый тодорхойгоор хэлэһэн байна.

«Кукурузын үндэр баян ургаса абаха биологическа эрилтэнүүд тухай» элидхэл Бурядай комплексно институтай научна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр **М. В. Ефимов**, **«Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Д. С. Жанаевай даадаг кукурузашадай звеногой хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай»** Бурядай комплекно институтай научна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр **А. П. Алексеев** гэгшэд элидхээ. Улан-Удын зооветинститудай багша **Л. П. Нестерова «Бурядай АССР-тэ ушардаг кукурузын хоротон ба үбшэн тухай»** элидхэһэн байна. **«Бурядай АССР-эй элдэб хүрьһэнэй шанар шэнжэ, кукуруза тариха газар шэлэжэ олохо хүдэлмэри тухай»** элидхэл Бурядай комплексно институтай газарай хүрьһэ шэнжэлхэ таһагые даагша **О. В. Макеев** хэбэ. **«Кукуруза тарижа ургуулха хүдэлмэри комплексноор оньһожоруулха тухай»** Зооветинститудай доцент **И. Н. Бурмистров**, **«Бурядай хүдөө ажахын туршалгын станцида хэгдэһэн селекционно, туршалгын хүдэлмэриин зарим дүнгүүд тухай»** элидхэл ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ **А. Цепенко** хэһэн байна. Энээгээр түрүүшын үдэрэй заседани дүүрээ.

***

Үглөөдэрынь, ноябриин 26-да, шагнагдаһан элидхэлнүүд тушаа конференцидэ хабаадагшад—хамта 21 хүн үгэ хэлээ.

Хэлэһэн хүнүүдэй үгэнүүд манай газетын мүнөөдэрэй номерто толилогдобо, мүн үглөөдэрэй номерто хэблэгдэхэ.

Конференцидэ хабаадагшад 1960 ондо кукурузын үндэр баян ургаса абаха социалистическэ уялгануудые баталба. Мүн кукуруза яажа ургуулха тушаа агротехническэ заабаринуудые тодорхойлһон дурадхалнууд, кукурузашадта нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гурим баталагдан абтаа.

Түгэсхэлдэнь республикын эрхим кукурузашадта Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын кукурузашадай конференцидэ хабаадаһан Кударын аймагай түрүү кукурузашад. **Л. Хайдуровай** фото.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Хоёрдохи сесси

РСФСР-эй Верховно Соведэй Хоёрдохи сесси ноябриин 25-да Москвада Кремлиин Ехэ ордон соо хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлээ. 1960 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбэй, республикын бюджедэй проектнүүдые депутадууд зүбшэн хэлсээ. РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ **В. И. Прохоров** Главмосстройн начальник депутат **Н. А. Губанковто** үгэ үгөө.

Ниислэлдэ саашадаа хэр ехэ барилгын хэгдэхэ байhан тухай үгэ хэлэгшэ хөөрэhэн байна. Гэр байра барилгын предприятинууд жэлэй эсэс хүрэтэр хоёр миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, бусад байшангуудые барихада хүрэхөөр материалнуудые, удаадахи жэлдэнь хоёр дахин ехэ иимэ материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха юм.

1960 он Москвада гэр байра хабсаргажа бариха талаар шиидхэхы удхашанартай жэл болохо юм. Ингэжэ барилга хэхэдэ барилгын хүдэлмэри үргэнөөр оньhожоруулха аргатай болохо байна. Теэд мүнөө нилээд олон хүдэлмэри гараар хэгдэнэ. Барилгын машина бүтээдэг промышленность, проект зохёодог, научно-шэнжэлэлгын, түсэблэлгын организацинууд гар, үзүүрэй жэжэ хүдэлмэри оньhожоруулха тухай ехэ анхарал хандуулха ёhотой гэжэ нүхэр Губанков хэлээ.

Москвагай барилгашад долоон жэлэй турша соо нэмэлтэ мүнгэ абангүйгөөр миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые түсэбhөө гадуур бариха гэhэн уялга абаа гээд, үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. Долоон жэлэй турша соо бүхы дээрээ ниислэлдэ 20,5 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха юм. Энэнь Совет засагай тогтоhонhоо хойшонхи бүхы жэлнүүдэй туршада баригдаhан байрануудта орходоо хоёр миллион дүрбэлжэн метрээр, революциин урда тээхи Москвагай бүхы байрануудhаа хоёр шахуу дахин ехэ байна.

Депутат **И. В. Бобковой** (Рязаниин область) хэлэhэн үгые сессидэ хабаадагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Мүнөө жэлдэ 150 мянган тонно гү, нёдондонойхидо орходоо гурба дахин ехэ мяха гүрэндэ худалдаха уялгаяа дүүргэхын түлөө областиин ажалшадай оролдосотойгоор тэмсэжэ байhан тухай тэрэ хөөрөө. Хэдэн мянган коммунист, дунда эрдэмтэй олон залуушуул мал ажалда хүдэлхын тулада эльгээгдээ. Колхоз, совхоз бүхэндэ үбhэ тэжээл, кукуруза ехээр хуряажа абтаа, шахажа таргалуулха гүүртэнүүд байгуулагдаа.

Республикын ажалшад долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ промышленностиие, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөгөө гэжэ депутат **Ч. Б. Уянаев** (Кабардино-Балкарска АССР) хэлээ. Арбан hарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Тариянай hайн ургаса хуряажа абтаhан байна. Долоон жэлэй үедэ республика бүри ехээр хүгжэхэ юм. 1959—1965 онуудта промышленностиин бүхы продукциин хэмжээн 2,7 дахин нэмэхэ байна. Ороohо тариян, үрэ жэмэс, виноград, огородой эдеэн бүри ехээр ургуулан абтадаг болохо.

Депутат **С. А. Афанасьев** (Ленинград город) үгэ хэлэхэдээ, промышленностиин хэрэг хүтэлбэрилгые шэнэдхэлгын hайн үрэ дүн үгэhэн тухай хөөрөө. Ленинградай экономическа захиргаанай районой үйлэдбэриин хэмжээн, 1956 онойхитой сасуулбал, 1959 ондо 26,6 процентээр ехэ болоо, ажалай бүтээсэ 23,4 процентээр дээшэлээ. Техническэ дэбжэлтэ хангаха зорилгонууд амжалтатайгаар шиидхэгдэнэ. 1960 ондо 1700 гаран түхеэрэлгэнүүд нарижуулан hайжаруулагдаха, мянга үлүүтэй орёо нарин шэнэ машина, приборнууд бүтээгдэдэг болохо байна.

КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумые эрхимээр угтахын тулада республикын хүдөө ажахын ажалшадай мүнөө илангаяа оролдосотойгоор хүдэлжэ байhан тухай депутат **Н. П. Чувашева** (Удмуртиин АССР) хэлээ. Республика хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб, промышленна продукци гаргаха арбан hарынгаа түсэб болзорhоонь урид дүүргээ.

Депутат **Б. Н. Жеребин** (Кемеровскэ область) иигэжэ тэмдэглээ. Ороной зүүн районуудта гурбадахи хүсэн түгэлдэр металлургическа база 10—15 жэлэй турша соо байгуулха гэжэ КПСС-эй XX съездын табиhан зорилго амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Кузбасста Баруун Сибириин металлургическа заводой барилга хэгдэнэ, Кузнецкэ комбинадые hэльбэн шэнэдхэхэ хүдэлмэри эхилээ. Жэлэй эсэс хүрэтэр тэндэ хүсэ ехэтэй доменно пеэшэн, коксово батарей ашаглалгада үгтэхэ.

Депутат **П. Н. Корчагин** (Ивановска область) трибунын дэргэдэ ерэнэ. Пумаажан бүд нэхэжэ гаргалгаар Ивановска экономическа район Советскэ Союз дотор нэгэдэхи hуури эзэлнэ. Долоон жэлэй hүүлшын жэлдэ орон дотор нэхэгдэдэг бүхы пумаажан бүдэй 27 процентнь гү, али 2 миллиард гаран метр иимэ бүд тус райондо нэхэжэ гаргагдаха юм. Энээниие ороной хүн бүхэндэ хубаагаа hаа, арбан метр хүртэхэ байна. Областиин машина бүтээлгын, металл болбосоруулдаг, химическэ промышленностиие хүгжөөлгэдэ долоон жэлэй турша соо горьтой хубилалта болохо. Элэ hалбаринуудай бүтээн гаргадаг продукци 2,5—3 дахин ехэ болохо юм.

РСФСР-эй арадай ажахые 1960 ондо хүгжөөхэ түсэб болон бюджедые баталха гэhэн дурадхалые депутат Корчагин дэмжээ.

Красноярска хизаарай түргэнөөр хүгжэжэ байhан тухай депутат **П. П. Ипатов** хөөрэжэ үгөө. Мүнөө хизаарай промышленность бүхы 1913 оной турша соо бүтээгдэhэнэй шэнээн продукциие хоёр үдэрэй турша соо үйлэдбэрилэн гаргана. Шулуу нүүрhэн, руда ехээр малтан абтана. Модон ехээр бэлэдхэгдэжэ болбосоруулагдана. Хизаар Зүүн Сибириин тон томо энергетическэ центр боложо байнхай.

Хизаарай колхоз, совхозууд 1 миллион 200 мянган гектар шэнэ газар hүүлэй жэлнүүдтэ ашаглаа. Ойрын гурбан жэлэй турша соо үшөө 400 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэхэ байна гэжэ нүхэр Ипатов мэдээсэнэ. Хизаар дотор 25 шэнэ совхоз эмхидхэхэ шухала болоно гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Ярославска областиин экономикын түргэнөөр хүгжэжэ байhан тухай депутат **М. Л. Орлов** хэлэhэн байна. Арга боломжонуудаа элирүүлхэ зорилгоор предприятинуудта ехэ хүдэлмэриин хэгдэhэнэй ашаар, долоон жэлэй түсэбөөр 1961 ондо бүтээгдэхээр хараалагдаhанай шэнээн продукци ерэхэ жэлдэ үйлэдбэрилэн гаргаха аргатай байнабди гэжэ депутат хөөрөө.

Алапаевска металлургическа комбинадай хүдэлмэришэн депутат **В. А. Кайгородова** (Свердловско область) үгэ хэлэхэдээ, продукци бүхы дээрэнь гаргаха талаар долоон жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые болзорhоонь жэл урид дүүргэхэ уялгаяа бэелүүлхын тулада Свердловско экономическа районой ажалшадай аhан шадалаараа хүдэлжэ байhан тухай хөөрөө.

Депутат **А. М. Горбачев** (Тульска область) трибунын дэргэдэ ерэнэ. Энэ жэлэй арадай ажахын түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байhан тухай хөөрэхэ зуураа, нютагай промышленностиие зүбөөр эмхидхэн табиха тухай асуудалнуудта дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэhэн байна. Область дотор ажахын энэ hалбари хүтэлбэрилгые шэнэдхэhэнэй ашаар hайн үрэ дүн түйлагдаhан байха юм.

Тэрэшэлэн депутадууд **К. К. Яковлев** (Рязаниин область), **А. И. Галкин** (Роспотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ), **Е. Е. Урубко** (Оренбургын область), **Магомед Омаров** (Дагестанай АССР), **С. В. Кальченко** (РСФСР-эй Хүдөө ажахын министр), **Н. И. Таврат** (Яхадай АССР), **В. М. Гаврилов** (Мариин АССР) үгэ хэлээ.

РСФСР-эй Верховно Совет ноябриин 26-да хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлбэ.

* * *

РСФСР-эй Верховно Соведэй Хоёрдохи сессиин түгэсхэлэй заседани ноябриин 26-да, Москвада Кремлиин Ехэ ордон соо болоо. РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **В. И. Прохоров** түрүүлэгшээр hуугаа. РСФСР-эй арадай ажахые 1960 ондо хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэб тухай, республикын 1960 оной Гүрэнэй бюджет тухай, 1958 оной бюджедэй дүүргэлтэ тухай элидхэлнүүдээр 29 хүн үгэ хэлээ гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсээ. Үгэ хэлэлгые болюулха гэhэн шиидхэбэри сесси баталан абаhан байна.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Госпланай Түрүүлэгшэ депутат **В. Н. Новиков** түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ. РСФСР-эй арадай ажахые 1960 ондо хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэб тухай Хуулиие сесси нэгэн дуугаар баталан абаа.

Удаань РСФСР-эй Финансын министр **И. И. Фадеев** түгэсхэлэй үгэ хэлээ. РСФСР-эй 1960 оной Гүрэнэй бюджедые гараша болон оролнынь 232.125.852 мянган түхэриг байхаар сесси баталаа. Тиигээд РСФСР-эй 1960 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуули баталан абтаhан байна. Тэрэшэлэн РСФСР-эй 1958 оной Гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоо баталха гэжэ тогтоогдобо.

Зүбшэхэ зүйлэйнгөө гурбадахи пунктые—РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадые депутадhаань болюулха гурим тодорхойлhон Хуулиин проект тухай асуудал сесси зүбшэн хэлсэжэ оробо.

Энэ асуудалаар РСФСР-эй Верховно Соведэй Хуули гаргаха hанамжа дурадхалнуудые оруулдаг комиссиин Түрүүлэгшэ **В. И. Крестьянинов** элидхэл хээ. Депутадые депутадhаань болюулха тушаа hунгагшадта үгтэhэн эрхэ хадаа социалистическэ демократиин гол ёhонуудай нэгэн, засагаа арад зоной хүсэдөөр гартаа барижа байhые харуулhан ушар, арадай үмэнэ депутадай үнэхөөрөөл харюусалгатай байха найдабари мүн болоно гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ.

Советскэ Союз шэнэ, тон шухала үедэ—коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха үедэ ороод ябана. Мүнөө үедэ социалистическэ гүрэн түрэ ямар гол шэглэлтэйгээр хүгжэхэ ёhотойб гэхэдэ, советскэ демократиие али болохоор хүгжөөхэ, коммунистическэ общество байгуулгада олониитэ арадай үүсхэл эдэбхиие дээшэлүүлхэ ябадал болоно. Мүнөө үедэ ажалшадай эгээн лэ олониитын организаци болгошо Соведүүдэй үүргэ бүри ехээр дээшэлээ. Ажахын болон культурна байгуулалтын талаар союзна республиканууд hүүлэй үедэ бүри ехэ эрхэтэй болоо. Иимэ эрхэ байдалда Россиин Федерациин Верховно Соведэй, тэрэнэй депутадуудай харюусалга улам дээшэлнэ гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ.

Хуулиин проектын гол дүримүүд тухай В. И. Крестьянинов дэлгэрэнгыгээр тогтохо зуураа, энэ Хуулиие баталан абаад байхада, арадай үмэнэ депутадуудай харюусалга дээшэлхэ, тэдэниие ажалшадтай бүри hайн холбоо барисаатай болгохо, коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые дүүргэхэ талаар Соведэй ажал хүдэлмэридэ олониитые олоор хабаадуулгада туhалха байна гэжэ онсолон тэмдэглээ.

Депутадууд **Н. Д. Вахнин** (Коми АССР), **Л. П. Лыкова** (Смоленскэ область), **Г. И. Андросов** (Омско область), **С. В. Сартаков** (Читын область) элидхэл тушаа үгэ хэлээ. Россиин Федерациин Верховно Соведэй депутадые депутадhаань болюулха гурим тухай Хуулиин проектын ехэ удхашанартай байhые үгэ хэлэгшэд бултадаа онсолон тэмдэглээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадые депутадhаань болюулха тухай Хуули нэгэн дуугаар баталан абтаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Нэгэдэхи сессиhээ хойшо РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гаргаhан Указуудые баталха тухай асуудал сесси зүбшэн хэлсэжэ орohон байна. Тус асуудалаар РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **С. Д. Орлов** элидхэл хээ. Указуудые сесси баталhан байна.

Забhарлалгын hүүлээр, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь депутат **П. Н. Поспеловтэ** үгэ үгтөө. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ тухай сессиин, партийна бүлэгэй, ахамад депутадуудай Соведэй зүгhөө тэрэ дурадхал оруулаа. КПСС-эй ЦК-гэй секретарь байhан гол хүдэлмэреэ Н. Г. Игнатовай дүүргэхэнь шухала гэжэ КПСС-эй ЦК мэдэрээ. Тиимэhээ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгаhаа тэрэниие сүлөөлхэ тухай дурадхал оруулагдана. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. Н. Органовые hунгаха гэhэн дурадхал оруулагдана гэжэ нүхэр Поспелов хэлээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын уялгаhаа депутат Н. Г. Игнатовые сүлөөлхэ тухай, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр депутат Н. Н. Органовые hунгаха тухай тогтоол сесси баталан абаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр Н. Н. Органовай hунгагдаhан дээрэhээ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшын уялгаhаа тэрэниие сүлөөлхэ гэhэн шиидхэбэри баталан абтаhан байна.

РСФСР-эй табадахи зарлалай Верховно Соведэй Хоёрдохи сесси хаагдаhан дээрэ соносхогдоо.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын горпромторгын нааданхайнуудые бүтээдэг цехын эрхим хүдэлмэришэн Даржа Дугарова.

Н. Сафроновой фото.

Энээн тухай хэн анхархаб?

Уужам hаруул, дулаан гэр соо үбэлэй хүйтэн сагые үнгэргэхэдэ али тухай зохид бэ гэжэ хэншье мэдэхэ. Тиин гэhээ 704-дэхи ДЭУ-гэй хүтэлбэрилэгшэд (начальнигынь И. Бардышев, партийна организациин секретарь Г. Черепанов) хүдэлмэришэдэйнгөө байра байдал тухай hаналаа огто табинагүй.

Харгы ашагладаг энэ участогай 46-дахи километртэ харгын хүдэлмэришэдэй гэр байра бии юм. Тэрээн соо ороходо хүйтэн, электрын гэрэл, радиошье байхагүй. Эндэхин үдэшэндөө галаа ехээр түлижэ хонодог. Тиигэбэшье үглөөниинь доло хүрөөд, «шонын хүлдэхөөр хүйтэн» гэжэ хөөрүү хүнэй хэлэхээр болодог.

Энэ гэрые ехээр заhабарилхаар болонхой.

— Би эндэ хүдэлжэ эхилhээр табан жэл болобоб. Манай начальник нэгэл дахин энээгүүр ябаа hэн,— гэжэ хүдэлмэришэн С. Дамбаев хөөрэнэ. Радиогой үгы дээрэhээ hонин, шэнэ юумэ саг соогоо дуланагүйбди. Мүн манай захиhан газетэ, журналнууд 10-аад хоногоор хожомдожо абтадаг.

Эндэхи зон эдихэ хоолоо саг дары абажа шаданагүй. Тэрээниие абахын тула Хүйтэн Булаг гү, али Иволгын аймагай түб ошохо баатай болоно. Аймпотребсоюзай автолавка 46-дахи километртэхи зондо хүрэнгүй бусашадаг, али алад гарашадаг юм гү, бү мэдэе. Мүн заримдаа шухала хэрэгээр хонходохо гэхэдэ, телефон байхагүй.

Д. Дагбаев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Шиидхээгүй асуудалнуудынь олон

Газар тарялан ехээр элдүүрилдэг Мухаршэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхоз мүнөө жэл ороохо тарянай, үбhэ ногооной болон алибаа юумэнэй бараг hайн ургаса хуряагаа юм.

Ургасатай жэлдэ малhаа ашаг шэмэ мүн лэ ехээр абтахань аабза гэжэ hанагдаhан байгаа. Теэд энэ талаар мүртэй амжалта түйлагдаагүй байшоо. Энэ колхозойхид мүнөө жэл малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэжэ шадаагүй. Доройтожо ерэхэдээ үнгэрэгшэ жэлэйхиhээшье бага hү hааба. Нёдондоной түрүүшын арбан hара соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1153,5 литр hү hааhан аад, мүнөө жэл ноябриин 1-дэ оройдоол 1014,5 литр hааhан байна. Тиихэдэ энэ колхозой хоёрдохи комплексно бригада үнеэн бүриhөө миил 800 гаран литр hү hаагаа.

Зунай хүхэ ногооной үедэ малшье мүртэйгөөр таргалуулжа шадаагүй. Мүнөө жэл гүрэндэ 4298 центнер мяха худалдаха түсэбтэй аад, оройдоол 1623 центнер худалдаад байна. Тиихэлээрээ энэ колхоз мүнөө болотор гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө хахадлаашьедүй байна бшуу.

Малhаа ашаг шэмэ ехээр абадаг болохо зорилго юундэ дүүргэгдэнэгүйб гэхэдэ, колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Семенов), партийна комитет мал ажал хүгжөөхэ талаар гол шухала асуудалнуудые зүбөөр, саг доронь шиидхэнэгүй. Һаалгадагшье, hубайшье малай бэлшээриие зундаа hайнаар эмхидхэхын, малhаа ашаг шэмэ ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэлдэ малшадаа элсүүлжэ шадаагүй, социалистическэ мүрысөө ёhотойгоор дэлгэрүүлээгүй байгаа. Эгээл энээнhээ боложо, нёдондонойхидо орходоо hураггүй бага hүн hаагдаhан байна бшуу.

Энэ колхоздо hаалиин, hубай малай гүүртэнүүдые дүй дүршэлтэй, оролдосотой шударгыгаар ажалладаг малшадаар бүридүүлхэ шухала асуудал шиидхэгдэнэгүй. Зарим гүүртэнүүдтэ ажалдаа хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хандадаг, түсэб, уялгаяа дүүргэдэггүй, хаража байhан малаа үхүүлдэг малшад бии. Теэд тэдэниие hэлгэжэ, орондонь үнэн сэхээр, оролдосотойгоор ажаллалаг хүнүүдые, тон түрүүндэ, коммунистнуудые, комсомолшуудые табиха тушаа колхозой правленишье, парткомшье оролдоногүй.

Энээнhээнь боложо, үнгэрэгшэ hарануудта аяар 600-гаад хонин үхэhэн байна бшуу. Мүн энэл шалтагаанаар зарим гүүртэ, отарануудта малай олоороо hубайрха баримтанууд үзэгдэнэ. Тиигэжэ мүнөө 100 эхэ мал бүриhөө оройдоол 67 тугал, 60 хурьган, эхэ гахай бүриhөө 8 поршоонхо абтаhан байна. Илангаяа нэгэдэхи, хоёрдохи комплексно бригадануудта олон мал гарзалаа, hубайраа. Хоёрдохи комплексно бригадынхид 100 эхэ хонин бүриhөө оройдоо 46 хурьга абаhан байна.

Мүнөө республика доторнай залуу мал, илангаяа бурууннуудые үбэлэй hарануудта hайнаар түлжүүлхэ, шахан таргалуулха шухала хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. Энэшье колхоздо хэдэн зуун толгой буруу, хашарагууд шахалганда табигдаба. Теэд тэдэнэй харууhа, эдеэлүүлгэ hайн гэхын аргагүй. Залуу малай зарим гүүртэнүүдтэ шахалганда, hайнаар түлжүүлгэндэ табигдаа гэhэн буруунууд янза бүриин тэжээл элбэгээр эдидэггүй, саг сагтаа уhалагдадаггүй байна.

Малай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулагданагүй. Теэд мүнөө жэлэй 7 hара соо ахалагша механигай тушаалда удаа удаагаар 4 хүн hэлгэгдээд байхадаа хайшаншье гээд шэнэ шэнэ машина, түхеэрэлгэнүүд тодхогдохоб даа. Юрэнхыдөө энэ колхоздо машина, техникэ зүбөөр ашаглаха хэрэгтэ ехэ алдуу дутуунууд үзэгдэнэ. Хэдэн зуу мянган түхэригөөр худалдажа абтаhан трактор, машинануудые хадагалха сарай hарабшануудшье байхагүй. Тэдэнэр саhа, бороондо норожо, нара hалхинда жэбэржэ, газаагуур табяатай байдаг. Техникэ заhабарилха мастерской баригданагүй.

Ахалагша механигууд шэнгеэр ажалай энэ тэрэ hалбари, гүүртэ, отара даагшанарые hэлгэхэ баримтанууд үзэгдэнэ. Хүтэлбэрилхы тушаалтаниие шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха хэрэгтэ партийна комитет, тэрэнэй секретарь нүхэр Белоусов хүсэд анхаралаа табидаггүй байhаар.

Мүнөө мал ажалай харюусалгатай үе—малай үбэлжэлгэ захалба. Малай үбэлжэлгын дутагдалнууд олон. Бригадануудта үбhэ тэжээл хайра гамгүйгөөр гаргашалха баримтанууд үзэгдэнэ. Зарим гүүртэ, отарануудта зелёнко, овёсой hайхан hолоомо, үбhэ тэжээл ямаршье гуримгүйгөөр, хэм хэмжүүргүйгөөр малда үгтэжэ, гэшхүүлэгдэнэ, үригдэнэ.

Зоной дунда мүн ойлгууламжын хүдэлмэри hулаар ябуулагдана. Шухала шухала асуудалнуудаар, илангаяа ажал хүдэлмэриин, мал ажалай темэнүүдээр hонирхолтой лекци уншагданагүй, элидхэл, хөөрэлдөөнүүд үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ.

Хэрбээ мал ажалай шухала шухала асуудалнуудые шиидхээгүй hаа, саашадаа энэ колхозой малайнгаа ашаг шэмые эрид түргэнөөр дээшэлүүлхэнь бэрхэтэй.

Коммунист **Б. Дымбрылов.**

Республикын колхоз, совхозуудта hү hаалгаар дэлгэрhэн мүрысөөнэй ябаса тухай

1959 оной ноябриин 10-hаа 20 болотор

Аймаг	Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада hү hаалгын дээшэлhэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриhөө hаагдаhан hүн (килограммаар): 1959 оной ноябриин хоёрдохи 10 хоног соо	Үнеэн бүриhөө hаагдаhан hүн (килограммаар): 1958 оной ноябриин хоёрдохи 10 хоног соо
Байкало-Кударын	119,0	12	13
Баргажанай	100,5	13	13
Бичурын	110,8	24	23
Зэдын	113,9	23	17
Яруунын	122,1	15	11
Заиграйн	155,9	15	9
Закаменай	107,7	13	9
Иволгын	80,5	21	23
Кабанскын	124,4	18	15
Хэжэнгын	139,4	13	9
Кударын	145,6	26	18
Курумканай	131,6	17	11
Кяхтын	108.2	23	21
Мухаршэбэрэй	141,8	22	15
Прибайкалиин	113,1	18	17
Сэлэнгын	111,8	33	30
Тарбагатайн	105,4	22	29
Ториин	149,8	22	14
Түнхэнэй	—	—	11
Хориин	164,3	17	10
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	108,0	27	27
Борьёогой	133,8	45	45
Яруунын	100,0	17	22
Иволгын	—	34	—
Кабанскын	—	27	—
Кяхтын	111,5	38	57
«Эрдэм»	101,1	32	20
Сэлэнгын	128,6	43	28
Хориин	132,0	17	7

КПСС-эй ЦК-гэй декабрьда болохоёо байгаа ээлжээтэ Пленумые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ, республикын олохон колхозууд, совхозууд hү ехээр hааха, тэрэниие гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхэ талаар зарим тэды амжалта түйлана.

Иланхаяа Хориин, Заиграйн, Ториин, Кударын, Мухаршэбэрэй аймагуудай hаалишад, малшад ноябрь hарын үнгэрэгшэ 10 хоног соо нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 1,5 дахин ехэ hү hаагаа.

Тиибэшье нилээд олон колхоз, совхозууд hү hаалгаяа эрид дээшэлүүлхын түлөө бодото хэмжээ абанагүй. Хэнэйшье мэдэhээр, мүнөө hү ехээр hаажа, тэрэниие гүрэндэ элбэгээр худалдаха, тушааха арга боломжо хаа хаанагүй бии. Теэд тэдэ бүхы арга боломжонь ёhоор хэрэглэгдэнэгүй гэжэ сэхэ хэлэхэ шухала. Жэшээнь, Иволгын аймагта hү ехээр hааха арга боломжо үгы гэжэ хэлэжэ болохо аал? Эндэ hү hаалгые эрид дээшэлүүлхэ бүхы арга боломжо гүйсэд бии. Имагтал үнеэдээ ёhоор эдеэлүүлдэг, уhалдаггүй, мүн hаалишад, малшадай дунда мүрысөө эмхидхэгдэдэггүй дээрэhээ эндэ hүн багаар hаагдана. Эндэхи партиин айком, аймгүйсэдком, колхозуудай правлени, партийна организацинууд иимэ ехэ дутагдал, тулюур түйган байдалтай эбсэшоод, тэрэниие усадхаха тушаа бодото хэмжээ абаагүй байха юм.

Тэрэшэлэн Баргажанай, Тарбагатайн, Закаменай, Кяхтын, Түнхэнэй аймагуудта hү hаалгые дээшэлүүлхэ тушаа бинатай юумэ хэгдэнэгүй.

Саашадаа иимэ гээгдэнги байдалда эсэс табижа, hү ехээр hаахын түлөө гүүртэ, фермэнүүдэй ажал хүдэлмэриие эрид hайжаруулха саг ерээ. Колхоз, совхозуудта тэжээлэй хүсэд дүүрэн рацион табижа, үбhэ, hолоомо, шэмэтэ тэжээл hаамхай үнеэдтэ горьтойгоор эдюулхэ хэрэгтэй. Бүдүүн тэжээл заабол уридшалан буйлуулжа, илангаяа hолоомо ууралда дэбтээжэ, амтаруулжа, үнеэдтэ эдюулхэ шухала. Тиихэдэ таряа талханай зүйл эрхэ бэшэ үйрүүлжэ бурдууг хээд, малда эдюулхэ. Мүнөө хаа хаанагүй фермэнүүдтэ үнеэдые бүлеэн уhаар уhалха ёhотой. Эдэ бүхы хүдэлмэриие гүйсэд эмхидхэхэ арга боломжо колхоз, совхоз бүхэндэ шахуу бии. Гансал оролдохо хэрэгтэй.

Һая түрэhэн үнеэдые илангаяа hайнаар харууhалжа, шэмэтэ тэжээл ехээр эдюулээд, зүбөөр hааха шухала.

Партийна организацинууд гүүртэ, фермын hаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, түрүүшүүлэй ажалай дүй дүршэл олондо нэбтэрүүлхын түлөө шангаар тэмсэхэ зэргэтэй. Һая хүдэлжэ байhан залуу hаалишадые hургаха, энээн тушаа зооветмэргэжэлтэдэй үүргые эрид дээшэлүүлхэ саг ерээ.

Ойрын үдэрнүүдтэ бүхы дутагдалнуудые ябуул усадхажа, hү hаалгаяа эрид дээшэлүүлэн, тэрэниие гүрэндэ худалдаха түсэб, уялгаяа болзорhоонь урид дүүргээд, КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумые угтаха ёhотойбди.

РЕДАКЦИИН ПОЧТОhОО

Хэмжээн абтаагүй байhаар

Закаменск городтохи автобусой байдаг газарта хүн зон олоороо суглarна. Тэдэнэй дунда залуушуулшье, үндэр наhатайшье хүнүүд байдаг. Тэдэнэр республикынгаа ниислэл—Улан-Удэ хото ошохо автобус хүлеэнэ.

Автобусой ерэхэдэ, түрисэлдөөн, шууяан болодог. «Эндэмнай ходол иимэ эмхи журамгүй, түлхисэлдөөн, хэрэлдээн боложо байдаг» гэжэ буурал толгойтой нэгэ үбгэжөөл хэлэбэ.

—Автобус соо hуужа, город хүрэхын тула хоёр, гурбан хоног урид хоёр түхэриг үлүү түлэжэ байгаад, билет абаа hэм. Харин иимэ түрисэлдөөн соогуур автобусто hуунгүй үлэшэхөөр юм ха,—гэжэ тэрэ үбгэн мэдүүлнэ.

Энэ городhоо автобусто hууханьүнэхөөрөө бэлэн бэшэ байдаг. Һуурингүй билет абаад, аяар 500 модоной газарта хүл дээрээ байжа хүрэхэ гээшэ бэрхэтэй. Урда үдэрынь худалдадаг биледүүдтэ хүнэй hууха hуури заажа худалдахаяа яанаб? Тиигээ hаа, иимэ түрисэлдөөн, түлхилдөөн болохогүй байгаа.

Самолёдоор республикынгаа ниислэл ошохо гэхэдэ, самолёдуудай буудаг газар Закаменск хотоhоо 10 километр холо байдаг. Тэндэ ошохонь мүн лэ бэрхэшээлтэй. Эндэ машина, автобус ябанагүй.

Закаменск городой №4 АТК-гэй хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай эрилтэ, хэрэглэмжэдэ иимэ хайхарамжагүйгөөр хандана.

Д. Самбуев.

Бурят орондо кукурузын баян ургаса абтана, абтахашье

Бүгэдөөрөө оролдохо хэрэгтэй

Кударын хүдөө ажахын инспекциин главна агроном нүхэр СОБОЛЕВАГАЙ үгэһөө

..ытынгээ малда бардам хүрэхэ
..тэжээл, илангаяа шэмэтэ тэ-
..—кукуруза ехээр бэлдэхэ зо-
.. аймагай колхозуудай урда
..ондо табигдаһан байгаа.
.. зорилгоёо бодото дээрэнь
..үлхын тулада аймагай колхо-
..ехэ хүдэлмэри хээ. Жэлһээ
.. кукурузын баян ургаса ур-
..аг нүхэр Дампиловай дүй дүр-
..ургэнөөр харуулагдажа, хаа
..гүй нэбтэрүүлэгдээ. Колхо-
.. кукуруза ургуулха звеногой
..дтэ хайшан гэжэ кукуруза
..аг, үндэр ургаса абадаг ту-
.. Николай Иннокентьевич
..жэ үгэһэн, кукурузашадта
.. ажал дээрэнь туһаламжа
..һэн байна. Нёдондо олон
..а кукуруза үргэн рядтайгаар
..даад, ургасынь хойноһоо ха-
..лжа болохогүй байгаа һэн.
..алдууһаа тусхай тобшолол
..һэн байна.
..на аймагай кукурузашадай
..ар хоёр дахин үнгэргэгдэжэ,
.. ажал хэхээ зүбшэн хэлсэһэн,
..шүүл дүй дүршэлөө андалдан
..аһан юм. Колхозуудай хүтэл-
..эгшэд экономическа кружо-
..а кукуруза тариха агротехни-
..үдалаа. Кукурузашадшье тус-
..уралсал гаража, кукуруза
..а эрхэтэй болоһон байха. Хо-
.. тарилга хэхэдээ, ургасын
..һоо харууһалхадаа эдэнэр
..аагүй.
.. шэбхэ эртээнһээ ехээр бэл-
.. полидо гаргаха тухай куку-
..ад горьтой анхарал табяа
.. Гектар бүхэндэ дунда зэр-
..18—20 тонно хүрэтэр наг
.. гаргагдаа. Хуушан шэбхэ
..о гаргамсаараа тараагдадаг
..а. Хэрбээ шэнэ шэбхэ һаань,
..ээ обоолжо, халаадаг, нэгшээ-
..аншалтайбди.
..араа һайса танижа абаад,

кукуруза һайнаар ургуулхын зорилгоор тэндэхи газарайнгаа хүрьһэ зооветинститудай эрдэмтэдтэ шэнжүүлһэн байнабди. Ямар хүрьһэтэй газарта ямар үтэгжүүлгэ хэхэб, нэмэлтэ тэжээл чажа оруулхаб гэхэ мэтэ шухала асуудалнууд иигэжэ тодорхойлогдоо бшуу.

Аймагай центртэ, удаань колхоз бүхэндэ кукурузашад квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэхэ һургуули гараа. Энэнь угаа туһатай байба. 2434 гектарай 1900 гектарта квадрадууд зүбөөр гаргагдаһан байна. Зүгөөр зарим газарта, жэшээнь, «Путь Октября» колхозойхид үшөөл зүб квадрат гаргажа шадаагүй байшоо.

Кукурузашаднай агротехникын заабаряар кукуруза таряад, ургасынь хойноһоо харууһалаад, үндэр ургаса ургуулаа. Иигэжэ үнеэн бүридэ дунда зэргээр аймагай колхозуудта 15,7 тонно, тэрэ тоодо 8,4 тонно кукурузын силос дарагдаа. Бүхыдөө 13 звено абаһан социалистическэ уялгаяа үлүүлэн дүүргэбэ. Суута кукурузашад Николай Иннокентьевич Дампилов, Базар Бадмацыренович Галданов гэгшэд гектар бүриһөө 1000 гаран центнер ногоон набша ургуулаа.

Манай кукурузашадай ажал хүдэлмэри саг соогоо урмашуулагдадаг байгаа. Колхозуудта тогтоогдоһон нэмэлтэ түлбэри тэдэниие ажалай амжалтада урмашуулаа. Кукурузашадай дунда ойлгууламжын, политическэ хүдэлмэри шадамараар ябуулагдаа гээшэ.

1960 ондо бүри һайнаар хүдэлмэрилжэ, 2500 гектарай тус бүриһөө дунда зэргээр 500 центнер ногоон тэжээл абаха зорилго урдаа табяабди.

Саг болзор соонь тарихада һайн

..райн XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой кукурузашадай звеное даагша нүхэр МАТВЕЕВЭЙ үгэһөө

..СС-эй ЦК-гэй
..риин Плену-
..партиин XXI
..ын шиидхэбэ-
..д дотор малай
..л элбэгжүүлхэ
.. тусгаарлан
..дэнхэй. Энэ
..ал амжалта-
..ар шиидхэбэл,
.. ашаг шэмэ
.. дээшэлүүлжэ
..ха байнабди.
..уруза ургуул-
..най звено 3
.. бүридэнэ.
.. трактор, шу-
..зэр зэбсэгүүд-
..р даалгажа
.. һэн. Үрэжэл-
..йн газарта ку-
..амнай тариг-
.. байна. Гек-
.. бүхэндэ 26,8

тонно, шэлэгдэмэл газартань 40 тонно хүрэтэр шэбхэ гаргажа тараагдаа һэн. Мүн 25 гектарта саһан тогтоогдоһон, горьтой газарта тошон халяагдаһан байгаа. Аятай зохид болзор соонь кукуруза тариха зорилго табигдаһан байна. Майн 28-һаа июниин 5 болотор үрэһэн тарижа дүүргэгдээ. Арбаад хоноод байхада кукурузын эшэ гаража эхилээ һэн. Июниин 28-һаа буртаг үбһыень һалгахаяа борнойлообди. Һүүлээрнь июлиин 15-һаа культиваци хэгдэһэн байна. Бороо хура ехээр ороод, хоёрдохёо культиваци хэжэ шадаагүйбди. Иигэжэ 19 гектарай га бүриһөө 200 гаран центнер, бэшэ газараймнай гектар бүриһөө дунда зэргээр 185 центнер ногоон набша хуряагдаа.

1960 ондо нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ ургаса абахаар шиидээбди. Мүнөө звеномнай тариха газараа тодорхойлоод, наг шэбхэ тэндээ гаргажа, бусад үтэгжүүлгэ бэлдэжэ байна. Уялгаяа лаб дүүргэхэбди гэжэ үгэеэ үгөөд, Мухаршэбэрэй кукурузашадые мүрысөөндэ уринабди.

Баян ургаса—баатар ажалһаа

Кударын Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой кукурузашан нүхэр ГАЛДАНОВАЙ хөөрөөнһөө

..арын Ранжуровай нэрэмжэтэ
..зой Сагаан шулуутайн куку-
..адай звеное нёдондо жэл
.. даалгаһан юм. Бүхыдөө 110
.. үрэжэлтэй, наруули дулаан
.. манда үгтөө һэн.
..нодо гурбан хүн ажаллаа:
.. нүхэр Дарису Галданова,
..орист Цыренжап Цыдыптаров.
..«Беларусь» трактор шухала
..элнүүдтэйгээр даалгажа
..дта үгтэһэн байна.
..үшынгээ жэл звеное даажа
..бэшье, энэ шэмэтэ ургамал
..ушарта ехэ ургаса үгэдэг бэ
..газетэ, брошюрануудта унша-
..йгааб. Манай Бурят ороной
..байдалда кукуруза һайнаар
..жа болохо байһаниие рес-
..лынгаа түрүүшүүлэй дүй
..иһөө элитээр хараһан гээ-

шэб. Тиигэжэ нэн түрүүн наг шэбхэ ехээр гаргаха зорилго табигдаһан юм. Звеногойнгоо гэшүүдтэй хамта эртэ үбэл, декабрьһаа эхилээд, трактораар үнинэй үтэг шэбхэ полидоо гаргажа эхилээбди. Тиихэдээ шэбхээ гаргамсаараа трактораар саһан дээгүүр тараажархидаг байгаабди.

Удаалуулан апрелиин хуушаар трактораар борнойлжо, шэбхээ бутаруулаад, газараа зөөлэрүүлжэ үгөөбди. Тиигээд майн эхеэр Шара голой уһалууриин системэһээ газараа уһалжа эхилээ һэмди. 40 гектар тухай газар ехэ насосоор уһалагдаһан байха. Тэрэнээ һайса шалгажа, хаража байгаад, 20—30 сантиметр гүнзэгытэйгээр, газарай дэбтэтэр уһалагдаа гээшэ.

Майн арбанһаа хахалаад, 3—4 бревнонуудые хойно хойноһоонь һубарюулан шагтагалжа, тариха газараа нягтаруулһан байнабди.

Тиигээд майн хорёодоор үрэһээ тарижа эхилээд, арба гаран хоногто тэрэ дүүргэгдээ юм.

Ургамалай 20—30 сантиметр болоходо зурууд хоорондын элдүүрилгэ нэгэдэхеэ, нэгэ хэды саг болоод—хоёрдохёо хэгдэһэн байха.

Оролдожо ажаллаһанаймнай ашаар кукуруза һайнаар ургаа. Дунда зэргээр 3,5 метр, эрхим газартаа 3 метр 75 сантиметр үндэртэй болоо һэн. Тиигэжэ 75 гектарай тус бүриһөө 1010 центнер ногоон набша абтаба.

КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумэй хүндэлэлдэ ерэхэ жэл зуун гектарай тус бүриһөө мянган центнер ногоон набша хуряахабди, гэжэ хэлэхэ байнаб.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой кукурузашадай звеногой гэшүүд В. С. Кузьмин, Д. С. Жанаев гэгшэд агроном нүхэр П. Баировтай кукурузын экспонат хаража байна. Л. Хайдуровай фото.

Эрхим шанартай сортовой үрэһэ хэрэглэхэ

Бичурын Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр СЕРЕБРЕННИКОВЭЙ үгэһөө

Ниитын малай түргөөр олошорхотой хамта тэжээл элбэг хүрэхөөр бэлдэхэ гээшэ шухала удхатай байна. Илангаяа шэмэ ехэтэй тэжээл—кукуруза горьтойгоор тарижа, баян ургаса абаха зорилго колхозоймнай урда табигдаа һэн.

Хамта 180 гектарта кукуруза таригдаһан байна. «ВИР-42» сортын үрэһэ ехэнхидээ хэрэглээ һэмди. Тарилгын газар парлагдаһан, хабар саһанай уһаар һайса уһалагдаһан байгаа. Мүн га бүхэндэ дунда зэргээр 20 тонно хуушан шэбхэ гаргажа тараагдаһан юм. Нүхэр Конечных гэгшын звеногойхид кукурузын газарта гектар бүриин центнер хахад хүртэхөөр минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа һэн.

Газараа тусхай катогоор жэгдэрүүлээд, май һарын 20-һоо квадратно-гнездовой аргаар тарижа эхилээбди. Квадрадуудшье зүбөөр гаргагдаад, саашадаа зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэхэдэ угаа таарамжатай байба. Кукурузашаднай утаашань, хүндэлөөшэнь элдүүрилгэ хэһэн байна. Буртаг үбһэ һалгахын тулада 2 дахин борнойлогдоо.

Энэ жэл бороо хура элбэгээр орожо, кукуруза шииг нойтоор дутаагүй.

Колхозой кукурузашадай даажа абаһан ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотой эдэбхитэйгээр хандаһанай урманда кукуруза яһала һайнаар ургаа. 55 гектар газарай тус бүриһөө 400 центнер шэмэтэ ногоон набша хуряагдаа һэн. Дунда зэргээр бэшэ газарһаамнай гектарай 163 центнер ногоон абтаһан байна.

Декабриин 22-то нээгдэхээ байгаа КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй угтамжада кукурузашаднай бэлэгээ баһал бэлдэжэ байнхай. Ерэхэ жэл эрхимээр үтэгжүүлэгдэһэн газарта, хаһа соонь кукурузаяа таряад, ургасын хойноһоо агротехникын заабаряар харууһалжа, баян ургаса кукурузашаднай абаха уялгатай.

Үрэжэл һайнтай газарта тариха

Сэлэнгын совхозой агроном нүхэр АНДРЕЕВЭЙ үгэһөө

Энэ жэл кукурузын баян ургаса абахын тулада эртээнһээ горьтой хүдэлмэри совхозоймнай кукурузашад, механизаторнууд хэһэн байна. Апрель һарада кукурузашадта шухала машина, зэмсэгүүдынь даалгажа үгтөө һэн. Наруули дулаан, үрэжэлтэй һайн газар кукуруза тарихаар шэлэгдээ юм. Совхозоймнай кукурузашадай звеное даагшанар нүхэд Лубсанов, Бадмажапов, Еранский гэгшэд ажал хүдэлмэреэ эмхитэй, урагшатайгаар ябуулжа, наг шэбхэ ехээр гаргаа.

20—22 сантиметр гүнзэгытэйгөөр газараа хахалһан, хүрьһыень жэгдэлхын тула тусхай каток ябуулһан байгаабди.

Тарилга хэһэнэй һүүлээр балай удаан болонгүй, июниин 5—6-да кукурузын набша гаража эхилээ юм. Һүниндөө хүйтэн байжа, саашадаа июниин 20 хүрэтэр ааляар ургаа. Хожомоо аятай дулаан болохолоорнь ургамал түргөөр, һайнаар ургажа ороо һэн. Кукурузын ургажа байха үедэ зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэһэн байна. 300 гаран гектарта утаашань, хүндэлөөшэнь элдүүрилгэ хэгдээ. Тэндэ квадрадууд зүбөөр гаргагдаһан байгаа. Квадрадай биража гаргагдаагүй газарта нэгэ тээшэнь элдүүрилгэ хэхэ баатай болоо һэмди. 30 тонно тухай аммиагай уһан нэмэлтэ тэжээл болгожо оруулагдаа.

Августын 10-һаа кукурузаяа хуряажа эхилээбди. Совхоздо хамта 14282 тонно силос дарагдаһан һаа, тэрэ тоодо 7793 тонно кукурузын силос бэлдэгдэһэн байха юм. Нүхэр Бадмажаповай звено 2300 тонно силос бэлдээ.

Совхоздо кукурузын баян ургасын абтаха дүүрэн аргатай байһыень кукурузашаднай элирүүлэн харуулаа. Бүхы дээрээ 41 гектарай тус бүриһөө 520 центнер, 20 га газарай тус бүриһөө 700 центнер, тон ургасатай газарай га бүриһөө мянган центнер хүрэтэр кукурузын ногоон набша абтаһан байна.

Энэ жэлэйнгээ ажал хүдэлмэри нарибшалан хаража үзэхэдэ, машина, тракторнуудые хуряалгада бүлэглүүлэн ябуулха түрүү арга шухала удхатай байба. Энэ ушарта хуряалга богони болзор соо, шанартайгаар үнгэргэгдэхэ байна.

Эдэ дутагдалнуудые усадхахаар

Ториин „Улаан Бүргалтай" колхозой кукурузашан нүхэр БАНЗАРАКЦАЕВАЙ үгэһөө

Намайе звено даагшаар энэ жэлэй январь һарада томилоо һэн. Звенодомнай 6 хүн хүдэлөө. Гадна 2 трактор, трактораи 2 тэргэ, 2 сеялкэ, силос хуряадаг 1 комбайн даалгагдаһан байгаа.

Тарилгаяа майн 20-һоо эхилээ һэмди. Түсэбөөр 180 гектар тарилга хэхэ байгаад, хамта 215 гектар таригдаа һэн. Тэрэ тоодо 15 гектар дээрэ ямаршье үтэгжүүлгэ гаргангүйгөөр тарилга хэгдэһэн юм. 30 гектар шэнэ хахалагдаһан газарта гектарай 10 гаран тонно наг шэбхэ тараагдаһан байна.

Үтэгжүүлгэ хэгдэһэн шэнэ газар дээрэһээ гектарай 280 центнер силос дарагдаа. Бэшэ 160 гектарай тус бүриһөө 126 центнер шэмэтэ тэжээл абтаһан байна.

Баян ургаса абаха хэрэгтэмнай юун һаад хээ гээшэб? Нэгэдэхеэр, колхозой правлени кукуруза тариха талмайе шэлэн олохо хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаа. Тиимэһээ кукуруза зарим ушарта хужартай газарта таригдаһан байшоо. Тарилгымнай нэгэшье гектар уһалагдаагүй. Хоёрдохёор, мүнөө бодоходо кукурузын тарилгада нэмэлтэ тэжээл ехээр гээгдэжэ оруулһан байнабди. Гурбадахяар, силос хуряаха комбайнаар дуталдаабди. Колхоздомнай оройдоол 2 комбайн бии юм. Тэрэнэй нэгэниинь хуушан байжа, үдэртөө арай гэжэ 2—3 гектар хуряадаг байгаа. Хуряалгын урда тээхэнэ шэнэ комбайнуудай ерэхэдэ колхозой правлени мүнгэгүй гэжэ шалтаг бариад, комбайн нэмэжэ абаагүй һэн. Тэрээн дээрэһээ боложо нилээд ехэ ургаса гээгдээ. Дүрбэдэхеэр, колхозой правлени кукурузашадта нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гэжэ тогтооһон аад, мүнөө хүрэтэр тэрэнээ бэелүүлнэгүй.

Манай звено хамта дээрээ 4200 тонно силос даража, бригадынгаа үнеэн бүридэ 14 тонно силос бэлэдхэһэн байна. Кукуруза ургуулха звенодомнай 70 гектар наран сэсэг тариха, 85 гектар сабшалан уһалжа ургуулха даабари үгэһэн байха юм. Звено энэ даабариие муу бэшээр дүүргээ.

Минии һанахада эдэ олон дутагдалнуудаа энэ жэлдэ дабтангүй, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө үдэр бүри анхарал табигдаа юм һаа, гектарай 200—300 центнер кукуруза абаха бэшэ, харин ерэхэ жэлдэ 400—500 центнер ургуулха аргатайбди.

Зүб квадрат гаргажа шадаха болообди

Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой агроном нүхэр КУЛИК гэгшын үгэһөө

Колхознай хабарай тарилгын урда тээхэнэ томодхогдоһон юм. Тиимэһээ кукуруза тарилгада эртээнһээ һайса бэлдээшьегүй байбал, бэрхэшээлнүүдые дабажа, манай звенонууд богони болзорто ехэхэн ажал хэжэ шадаа һэн. Илангаяа нүхэр Лумбуновай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай звено зүб квадрадаар үрэһэеэ тарижа, наг шэбхээр һайса үтэгжүүлһэн дээрээһээ 141 гектарай тус бүриһөө 361 центнер, тэрэ тоодо 41 гектарай га бүриһөө 613 центнер ногоон тэжээл абаһан байна.

Энэ жэлдэ манай колхоз гол анхаралаа зүб квадрат гаргаха хэрэгтэ хандуулаа. Урдань манай колхоздо, аймаг дотор кукуруза үргэн рядтайгаар тарихадашье ургаха юм гэһэн үзэл бодол ехээр гараһан байгаа. Тэрээниие дабан гаража, энэ жэлдэ бүхы тарилгаяа зүб квадрадаар хэжэ шадаабди. Тарилгын урда тээ механизаторнууднай хайшан гэжэ зүб квадрат гаргаха тухай һургагдаһан байгаа.

Кукурузын тарилга дээрэ бүхыдөө 5 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаа һэн. Энэнь зарим гектарта 23—28 тонно, зарим газарта 50 тонно хүртэһэн байна. Наг шэбхын ехээр тараагдаһан газартал ехэ ургаса абтаа гээшэ. Тиимэһээ наг шэбхэ ехээр гаргахаһаа айһанай хэрэггүй. Ерэхэ жэлдэ кукурузынгаа газар дээрэ хоёр дахин ехэ наг шэбхэ гаргаха түсэб табигдаа. Зун, намарай үедэ 5 мянган тонно наг шэбхэ трактораар суглуулагдажа обоологдонхой. Мүнөө тэрэнээ поли дээрэ зөөжэ эхилхэмнай.

Манай колхозой эрхэ байдалда кукурузые майн 20-һоо июниин 5 хүрэтэр тарихада зохистой гэжэ энэ жэлэй эрхэ байдал харуулаа. Юуб гэхэдэ, июниин 5-һаа хойшо таригдаһан газарһаа бага ургаса абтаа.

Кукурузын баян ургаса абаха хэрэгтэ республикын хүтэлбэрилхы эмхи зургаанууд, нэн түрүүн Хүдөө ажахын министерство ехэхэн үүргэ дүүргэхэ аргатай байна. Байгша ондо манай колхоздо кукуруза ургуулха туршалгын пункт эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэниие Хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр Хазагаев хүтэлбэрилхэ уялгатай байгаа. Тиигэбэшье нүхэр Хазагаев хабар, кукуруза тариха үедэ нэгэ удаа харагдаад лэ, мүнөө хүрэтэр дахин ерээгүй байһаниинь гэмшэлтэй. Теэд нүхэр Хазагаев манда ехэхэн туһаламжа хүргэхэ аргатай байгаа. Маанадта минеральна үтэгжүүлгэ оройдоошье байгаагүй. Машина, зэбсэг хомордоо. Саашадаа кукуруза ургуулха тухай миин хооһоор хөөрэлдэнгүй, бодото ажалаараа тэмсэхэ, кукуруза ургуулагшадые материальна талаар хангаха хэрэгтэй

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумдэ харюу болгон, манай кукурузашад ерэхэ жэлдэ гектар бүриһөө 350—400 центнер кукурузын ногоон набша ургуулха зорилготой.

Бэрхэшээлһээ айдаг хүнүүд кукуруза ургуулжа шадахагүй

Кабанскын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой кукурузашан нүхэр ТРУСОВАЙ үгэһөө

Кабанскын аймагта, тэрэ тоодо манай колхоздо кукуруза һайн ургаса үгэжэ шадахагүй гэһэн һанал бодол мүнөөшье хүрэтэр бии байһаар. Тиимэ ушарнуудай тохёолдожо байхада кукурузын баян ургаса туйлахань бэрхэшээлтэй байгаа гээшэ. Манай колхоздо 4 звено эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэнэй гурбаниинь ургаса абажа шадаагүй, абахын хойноһоо һайса оролдоошьегүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Манай звенодо 30 гектар кукуруза ургуулха, 14 гектар хартаабха, овощь харууһалха даабари үгтэһэн юм. Даалгагдаһан харюусалгатай хэрэгтээ үнэн зүрхэнһөө хандажа, гектар бүридэ 35 тонно хүртэхөөр наг шэбхэ зөөжэ гаргаад, зурууд хоорондохи элдүүрилгэ хоёр удаа хэгдэһэн байна.

Зурууд хоорондохи элдүүрилгэ хэхэдээ ургасада минеральна үтэгжүүлгэ, аммиагай уһа нэмэлтэ тэжээл болгон оруулаабди. Кукурузаяа пар дээрэ тариһан байнабди. Эдэ бүгэдын ашаар 5 гектарай тус бүриһөө 356 центнер, үлдэгшэ 30 гектарай тус бүриһөө 250 центнер ургаса абтаһан байна. Хартаабхын гектар бүриһөө 102 центнер, капустын—281 центнер ургаса туйлагдаа гээшэ.

Энээн дээрэһээ харахада бэрхэшээлһээ айнгүй, үнэн зүрхэнһөө оролдобол, кукурузын баян ургаса Кабанскдашье абтаха байна. Ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса туйлахын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа оролдохоб. Энэмнай түүхэтэ долоон жэлэй туршада хүдөө ажахын продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые хүсөөд, илажа гараха гэһэн зорилгые шиидхэхэдэ туһа хүргэхэ байна.

Үтэгжүүлгэ, харууһалгын аша

Кударын Кировэй нэрэмжэтэ колхозой суута кукурузашан нүхэр ДАМПИЛОВАЙ үгэһөө

Манай звено жэлһээ жэлдэ бүри баян ургаса туйлана. 1958 ондо хэды ган гасуур байбашье һаань, гектар бүриһөө 300 центнер кукурузын ногоо абаа һэмди.

Хайшан гээд, ямар аргаар баян ургаса абтанаб? 1958 ондо хура бороо багатай жэлдэ поли дээрээ гектарай 20 тонно наг шэбхэ гаргажа, 70 гектар газараа хоёр дахин уһалһан байнабди. Уһалагдадаг газартаа шэбхэжээгүй шэнэ аргал гаргажа тараагаад, тэрэнээ саһанай хайлахаалаар трактор ябуулжа, бутаруулдаг заншалтайбди. Аргал бутаруулхын тула тракторай хойноһоо гурба гурбаар зэргэлүүлжэ уяһан зургаан монсогор модо шэрэхэдэ зохид. Аргалаа бутаруулһаар лэ хахалжа ородогбди. Хахалһанай удаа газараа тэгшэлхэ хэрэгтэй. Тарилгаяа хоёрдохёо уһалхадаа полиин захада нүхэ малтаад, тэрээн соо аргал зөөжэ хээд, канаваар уһа оруулдаг байнабди. Тэрэнэйнгээ сүүдхэ болохолоор лэ канаваар уһа табижа, аргалай шүүһээр газар уһалхада угаа һайн үрэ дүн үгөө һэн. Нүхэн соохи аргалые худхахын тула тракторай хойно түмэр борнойнуудые шагтагалжа ябуулаа һэмди.

Энэ жэлдэ ехэнхидээ нёдондоноойнгоо газар дээрэ кукуруза таряабди. Тиигэбэшье гектар бүридэнь дунда зэргээр 20 тонно наг шэбхэ гаргагдаһан байна. Тиихэдээ урда жэлдэ бага үтэгжүүлэгдэһэн газарта байгша ондо аргал шэбхэ ехээр адхагдаа.

Шэнэ газар элдүүрилхэдээ хабарынь саһанай хайлахалаар дисктэй хүндэ лущильнигаар хахалжа, удаань уһа хээд, ябуулдаг хүндэ катогоор тэгшэлдэг байнаб. Тэрэнэй һүүлээр плугаар хахалжа, удаань модон мухарюулга шэрэжэ жэгдэлдэг заншалтайбди.

Кукуруза гээшэ һайнаар харууһалга хэхэдэ дуратай ургамал юм. Кукурузын эшэнүүдэй һая һаял бултайжа байха үедэ оодон шүдэтэй борной ябуулхада һайн. Ургасын эшэнүүдэй 5 сантиметр утатай болохо үедэ зурууд хоорондохи элдүүрилгэ хоёр тээшэнь хэдэгбди. Тиихэдэ ургамалай үндэһэндэ халуун агаар орожо, тэрэнэй түргөөр ургахада зохид боложо үгэдэг.

Зурууд хоорондохи элдүүрилгэ хоёрдохёо хэхэдээ гектар бүридэ 50 центнер хүртэхөөр минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаһан байна.

Аймагай кукурузашад ерэхэ жэлдэ гектар бүриһөө 500 центнер ургаса туйлаха гэжэ шиидээ. Би өөрынгөө зүгһөө гектар бүриһөө 1000 центнер ургаса абахаб гэжэ найдуулнаб. Баян ургаса туйлахые Бичурын аймагай кукурузашадые мүрысөөндэ уринаб.

Баяртай уулзалга

Үсэгэлдэр бурят искусство, уран зохёолой декада Москвада нээгдэз. Декадада хабаадагшадые ниислэл хотын ажалшад Ярославска вокзал дээрэ угтаһан байна. Зураг дээрэ: РСФСР-эй Культурын министр А. И. Попов угтамжа дээрэ үгэ хэлэжэ байна.

В. Львовой фото.

Булад хүлэгые жолоодогшо

Үбэлэй шэмэрүүн хүйтэниие даамгайгаар дабажа, ниитынгээ малые тобир тарганаар ондо оруулхын тула Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Кяхта) малшад оролдоно. Малшадай зорилго, үүсхэлые ойлгоһон колхозой үнинэй тракторист Жигжитов тэдэнэй малдаа үбһэ тэжээл шэрэхэдэнь горьтойхон туһаламжа үзүүлнэ. Булад хүлэгые жолоодогшо Очир Ламожапович хаана, ямаршье ажалда ябахадаа эдэбхи оролдосотойгоор ниитын хэрэгтэ хабаадалсажа, ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг юм. Мүнөө нүхэр Жигжитов колхозой отара, фермэнүүдтэ үбһэ, һолоомо зөөлсэхэдөө үдэр бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэнэ.

Д. Цыденов.

Колхозой бухгалтернуудай семинар

Республикын колхозуудай бухгалтернуудай табан үдэрэй семинар Бурядай АССР-эй Хүдөө ажахын министерстводэ һаяхан үнгэргэгдэбэ. Семинарта колхозуудай 66 бухгалтернууд хабаадалсажа, элдэб олон темэнүүдээр лекци шагнаһан байна.

Колхоз, совхозуудай бухгалтернуудай зорилго, гэшүүдэйнгээ ажалта үдэрые зүбөөр шалгаха тухай гэхэ мэтэ лекци уншагдаһан байха юм. Колхозой бухгалтернуудай хоёрдохи бүлэг ноябриин 23-һаа семинарта хабаадалсажа байнхай. Энэ семинарта 70-аад хүн хабаадалсана.

В. Шнайдер.

Айл бүхэндэ — газетэ, журнал

Олон газетэ захина

1960 ондо хэблэгдэн гараха газетэ, журналнуудай захил аймагай предприяти, колхоз, эмхи зургаануудай ажалшадһаа абтажа үргэлжэлһөөр. Закаменай аймагай Ёнгорбойн сомоной «Дружба» колхоздо хэблэл захилга урда жэлэйхиһээ үлүү эмхитэй һайнаар үнгэржэ байна. Колхозой 2-дохи бригадын гэшүүд олон газетэ, журнал захяа. Эндэ газетэ, журнал захяагүй нэгэшье айл үгы.

Колхозой малшад газетэ, журналнуудые эдэбхитэйгээр захина. Ехэ талын гүүртые даагша Александр Михайлович Дмитриев «Правда Бурятии», «Закаменская правда» газетэнүүдые, «Байгалай толон» журнал захиба. Мал адуулагша Шагдар Будаев «Бурят үнэн» газетэ, «Агитаторай блокнот», «Байгалай толон» журнал захинхай. Мал адуулагша Цырен Будаев «Правда Бурятии» газетэ, «Огонек» журнал абахань. Хэдэ хэдэн газетэ, журнал захиһан айл эндэ олон.

С. Цыбикдоржиева,
2-дохи бригадын клубые даагша.

БОКС

Уласхоорондын мүрысөөн дүүрэбэ

Уласхоорондын нүхэрэй ёһоной мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада боложо үнгэрбэ. Һүүлшын үдэр эрид шанга тулалдаанууд болоо. Манай суглуулагдамал нэгэдэхи команда өөһэдынгөө суглуулагдамал 2-дохи командатай хүсэеэ үзэлсэбэ. Яхадай АССР-эй боксёрнууд ахадүү Монголой Арадай Республикын бексёрнуудтай уулзаа.

Ринг дээрэ эгээ хүнгэн бэетэй манай хоёр боксёрнууд хүсэеэ үзэлсэнэ. Нэгэдэхи суглуулагдамал командын боксёр Кондаков гурбан раундын үнгэртэр жэгдэ һайнаар добтолжо, хоёрдохи командын боксёр Иннокентий Николаевые шүүгээ. Тиигэжэ гурбан үдэрэй уулзалгада нүхэр Кондаков бултыень илажа, нэгэдэхи зэргын жетондо хүртэбэ.

Хоёрдохи уулзалга харагшадые балайшье ехээр һонирхуулаагүй. 2-дохи командын нэгэдэхи разрядай боксёр Раднаев Семеновтой уулзахадаа, даншье бирагүйгөөр тулалдаа. Тиигэжэ Раднаев Семеновто шүүгдээ.

Нэгэдэхи разрядай боксёрнууд Тармаев (II команда) Шадонов гэгшэдэй тулалдаан һонирхолтойгоор үнгэрөө. Энэ уулзалгада Анатолий Тармаев техническэ талаараа эрхим һайн байһанаа харуулба. Түрүүшын хоёр раундда очко адлитай байһан аад, гурбадахи раундда Тармаев нилээд олон очко үлүү абажа, илан гараба.

Шулунов (1 команда) Пермяковтой уулзахадаа түрүүшын раундда нэгэшье добтолго хэбэгүй. Харин хоёрдохи раундһаа бэрхээр добтолжо, нүгөөдэеэ илан гараа.

Һүүлшын табадахи уулзалгада Кряжев (1 команда) Лаптев (II команда) хоёр гараба. Энэ уулзалгада Лаптев очкогоор шүүнэ. Тиигэжэ мүрысөөнэй дүн 3:2 тоотойгоор суглуулагдамал 1-дэхи командын илалтаар дүүрэбэ.

Мүрысөөнэй хоёрдохи хахадһаа Яхадай АССР-эй боксёрнууд Монголой Арадай Республикын суглуулагдамал командатай уулзажа, 6:1 тоотойгоор шүүгээ.

Тиигэжэ гурбан үдэр соо болоһон шанга тулалдаанай һүүлээр Бурядай АССР-эй 1-дэхи команда 6 очкотой боложо 1-дэхи, 5 очкотой болоһон Яхадай АССР-эй команда 2-дохи һуури эзэлээ. Бурядай суглуулагдамал хоёрдохи команда 3-дахи, Монголой команда 4-дэхи һуури эзэлһэн байна.

Мүрысөөнэй һүүлээр парад боложо, түрүү һуури эзэлэгшэдтэ үнэтэ бэлэг, диплом барюулагдаа. Тус мүрысөөндэ мэргэжэлтэй һайнаар наадаһан манай боксёр Бадмаев, Монголой боксёр Олзот, Сэрэтэр болон бусадта грамота барюулагдаба.

Р. Цыдыпов.

РИГА. «Динамо» бүлгэмэй штангистнуудай Бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадаһан спортын мастер Василий Степанов (хүндэшэг шэгнүүртэй) дэлхэйн рекорд туйлаһан байна. Энэ спортсмен 154 килограмм шэгнүүртэй штанг хоёр гараараа үргөө.

ТАСС-эй фотохронико.

ГОРПИЩЕТОРГЫН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДТЭ ХАНДАНАБДИ

Долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ республикымнай колхозууд, совхозууд ороохо тарянай, овощиин һайн ургаса хуряагаа. Энэ ушар таряа, овощь ургуулагшадые ехээр баясуулба.

Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид һайн ургаса ургуулжа, олзо доходоо арьбадхаха гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдоһон юм. Тэдэнэр 33 гектарта капуста тариһан байгаа. Овощь ургуулагшад үндэр ургаса абахын тула ехэ ажал хэһэн, анхарал оролдолго гаргаһан байна. Горпищеторгтой баталһан договорой ёһоор энэ капустаяа худалдаа наймаанай организацинуудта тушаагаа һаа, 400 мянган түхэригэй олзо доход абаха байгаа. Харин горпищеторгын хүтэлбэрилэгшэд республика дотор элбэг баян ургасын абтаһые мэдэхэдээ, урдань баталһан договорһоо арсажа, овощь худалдажа абаагүй юм. Ушарынь, колхозуудһаа овощь худалдажа абаха ямаршье бэлэдхэлгүй байшоо. Теэд мүнөө колхознай хадагалха газаргүй дээрэһээ энэ капустаяа малда эдюулжэ байна. Ехэ ажал хэжэ анхарал оролдолго гаргажа ургуулһан капустаяа малда эдюулжэ байха гээшэ ехэ таарахагүй ябадал болоно гэжэ манай колхозойхид мэдэрнэ. Овощь ургууланхаар энэ талмайдаа тэжээлэй ургамал таряа һаа, гаргашань һураггүй бага байха һэн. Колхозуудай ургуулһан овощь абажа шадахагүй горпищеторгдо найдаад, ехэ талмайда овощь тариһанай хэрэг бии юм гү?

Энээн тухайда Хүдөө ажахын министерство, горпищеторгын хүтэлбэрилэгшэд юун гэжэ бодоно хаб?

Е. Краснобаева,
колхозой агроном.

РЕДАКЦИҺАА. Манай редакци энэ бэшэг абаад, һаналаа хэлыт гэжэ республикынгаа Хүдөө ажахын министерстводэ хандаһан байна. Үнгэрэгшэ намар овощь худалдалгаар иимэ ушар ганса Тарбагатайн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо бэшэ, ондоо тээгүүршье үзэгдэһэн байха, —гэжэ хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр Тимошин манай редакцида харюусаба. Ноябриин 15-най байдалаар худалдаа наймаанай организацинуудта тушаагдаагүй 5000 центнер капуста, 250 центнер свёкло, 450 центнер морковь Иволгын совхоздо хэбтээ.

Республикын худалдаа наймаанай организацинууд ажалшадта үбэлдөө овощь худалдажа байхын тула ямаршье бэлэдхэл хээгүй, хартаабха, овощь хадагалха газарнуудые бэлэдхээгүй байгаа. Тиимэһээ городой ажалшад шэнэ овощь худалдажа абаха аргагүйдэнэ. Яахадааб? Энэ асуудалда горпищеторгын хүтэлбэрилэгшэд харюусаг лэ.

Сиимһэн саанаһаа

А. И. Микоянай Мексикэдэ ошоод байһан тухай

ПОСА-РИКА, ноябриин 25. **(ТАСС-эй корр.).** СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян Мексикэ соогуур аяншалгаяа дүүргэхэнь. Һүүлшын хоёр үдэрэй туршада Монтеррей, Сьюдад-Пемекс городуудта хүрөөд, үсэгэлдэр үдэшэ Поса-Рика городто ерээ.

Монтеррейдэ советскэ айлшад орон доторхи томо предприятинуудай нэгэн бологшо металлургическа заводые хараа, хүдэлмэришэдтэйнь, нютагай профсоюзна организациин түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдөө. А. И. Микоян хүдэлмэришэдэй асуудалнуудта дэлгэрэнгыгээр харюусаа, тиигээд тэдэнэй ажабайдал, ажал хүдэлмэри тухай һонирхоһон байна. Хүдэлмэришэдэй гүйлтаар тэдэнтэй хамта фото зурагаа буулгуулаад, А. И. Микоян хүдэлмэришэдэй үхибүүдэй һурадаг һургуулида орожо хараһан байна. Һурагшад айлшаниие бултадаа халуунаар амаршалаа.

Нимгэн лист түмэр дабтажа гаргадаг заводто хүрэһэнэйнгөө һүүлээр А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Мексикын хүдөө ажахын кооперативта ошоһон байна. Кооперативай гэшүүдэй үхибүүдэй хабаадалгатайгаар болоһон багахан концертын һүүлээр, советскэ айлшад кооперативай хүтэлбэрилэгшэд болон тэндэхи хэдэн олон таряашадтай хамта таряалан дээгүүрнь гаража хараа.

Ээздынь өөһэдынгөө амжалтанууд тухай, саашанхи түсэбүүд тухай хөөрэһэн байна.

А. И. Микоян кооперативай хэдэн гэшүүдэй гэртэ, һургуулида ороһон байна. Ажалһаа сүлөө байгшад айлшадые мордохуулхадаа, тэдэнэр советскэ колхознигуудта амаршалга дамжуулаа. А. И. Микоян бүхы совет арадай зүгһөө тэдээндэ амаршалга хүргэһэн байна.

Нуэво-Леон штадай губернатор Рауль Ранхель Фриас гэгшэдэ А. И. Микоян тэрэ үдэртөө айлшалаа. Өөрыень хүндэлэлдэ зорюулан хэгдэһэн обед дээрэ А. И. Микоян байлсаа.

Ноябриин 23-да үдэшэлэн тээ, А. И. Микоян Монтеррей городһоо самолёдоор гаража, Мексикын нефтиин промышленностиин центр бологшо Сьюдад-Пемекс город ошоо.

Тус городто А. И. Микоян нефть малтан абадаг шэнэ газарта хүрөө, хүдэлмэришэдэй гэр байрануудта орожо хараа. Ябахынгаа урда тээ, нютагай профсоюзна организациин түлөөлэгшэдтэй удаан саг соо хөөрэлдөө. Тиихэдээ, советскэ профсоюзуудай ажал-ябуулга тухай, совет хүнүүдэй, тусхайлбал, совет нефтьшэдэй ажабайдал тухай А. И. Микоян хөөрэжэ үгэһэн байна. Сьюдад-Пемекс городой хүдэлмэришэд болон инженернүүд Советскэ Союзда ошожо, совет нефтьшэдтэй холбоо байгуулжа болохо гү гэжэ һонирхоһон байна. Иимэ холбоо байгуулхадатнай таанадта туһалхаб гэжэ А. И. Микоян дуратайгаар найдуулһан байна.

Сьюдад-Пемекс городһоо Поса-Рика город ороходоо, А. И. Микоян Вилья-Эрмоса городто тогтожо, Мексикын эртэ урдын юумэнүүдэй памятник бологшо нютагай музейдэ орожо хараа.

Ноябриин 24-нэй үдэшэ А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Поса-Рика городто ерээ.

Арадай Монголой 35 жэлэй ой

УЛАН-БАТОР, ноябриин 26. (ТАСС). Өөрынгөө гүрэнэй түүхэдэхи шухала үдэрые—Монголой Арадай Республикын тогтоһоор 35 жэлэй ойе бүхы монгол арад мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна. Промышленна предприятинуудта, хүдөө нютагуудта, һургуулинуудта энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаһан суглаанууд болоно, лекцинүүд уншагдана, тиихэдэ дээдэ һургуулинуудта теоретическэ конференцинүүд үнгэргэгдэнэ.

Промышленностиин болон хүдөө ажахын ажалшад шэнэ илалтануудые туйлажа энэ үдэрые тэмдэглэжэ байна. Баян-Үлэгын, Булганай аймагуудай ажалшад мал үсхэбэрилхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэжэ һайндэрөө угтаа.

« Манай эхэ ороной алдарта ой» гэһэн түрүү бэшэг соогоо «Үнэн» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ. 1924 оной ноябриин 26-да баталан абтаһан МНР-эй Конституци капиталистическэ байгуулалтые алгасан гаража, феодализмһаа социализмда орохо бодото зам монгол арадай үмэнэ нээжэ үгөө. Агууехэ Ленинэй һургаалаар, ахадүү ородуудай гайхамшагта жэшээгээр зоригжоһон монгол арад, тэдэнэй һайн һайхан туһаламжада түшэглэн, үнгэрһэн 35 жэлэй турша соо өөрынгөө промышленность, хүдөө ажахы, соёл культурые хүгжөөлгэдэ ехэ амжалта туйлаа.

Арад зоной ажахынуудые кооперативуудта хүсэдөөр нэгэдүүлһэн, бүхы ажабайдалда үйлэдбэриин социалистическэ харилсаанай хүсэд илаһан оршон байдалда манай арад энэ ойе мүнөө тэмдэглэжэ байна. Һаяхан болотор гээгдэнги байһан манай орондо үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал хүсэдөөр шахуу усадхагдаа, хүнгэн, эдеэ хоолой, ашагта малтамалнуудай, нефтиин промышленность тон түргэнөөр хүгжэнэ. Тиихэдэ, барилгын материалнуудай промышленностиин мүн лэ түргэнөөр хүгжэжэ байһан дээрэһээ, өөһэдынгөө материалаар капитальна, илангаяа, гэр байрын барилга үргэнөөр хэхэ аргатай боложо гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Н. С. Хрущевые урина

ПАРИЖ, ноябриин 26. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Рамбуйе комунада хүрэхыень Н. С. Хрущевые уриха гэжэ тус городой муниципальна совет нэгэн һаналтайгаар шиидхээ. Сен-Сир (Сена ба Уаза департамент), Курсан (Од департамент) городууд мүн лэ уряал эльгээһэн байна.

Парижай Ла Сальпетриертэхи больницын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзна организаци Н. С. Хрущевто бэшэг эльгээжэ, Парижда байха үедөө энэ больницын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанда хабаадалсахые гуйһан байна.

КУБА. Камагуэй городой гарнизониие командалагша Матос гэгшын хүтэлбэреэр хархис этэгээдүүдэй хэһэн ехэ үгэсэлгэ һаяхан усадхагдаа. Матосай үймөө үүсхэһэн үдэр «танигдаагүй» самолет Гавана городые буудаһан байгаа. Тэрээнһээ хойшо бури ехээр добтолго хэгдэдэг болоһон байна. Президентын ордоной үмэнэ Гавана городой, дүтэ шадарай һуурин газарнуудай миллион шахуу хүн зон сугларжа, империалистнуудай хорото аашые буруушаажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. **Зураг дээрэ:** демонстрациин үедэ.

Чехослованиин телеграфна агентство.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин (ТАСС). Аюулгүйн Соведэй зуурын гэшүүдэй тоо олон бол хо, экономическа, социальна со дэй, уласхоорондын сүүдэй сос вые үргэдхэхэ зорилгоор ООН Устав хубилгаха тухай асуудал Тусхай политическэ комитет элидхэл ООН-эй Генеральна Ас самблейн үсэгэлдэр үглөөнэй нарна заседани дээрэ зүбшэн сэгдээ. ООН-эй Устав хуби ха тухай асуудал шиидхэл Генеральна Ассамблейн удаад сесси хүрэтэр хойшолуулха гэж Тусхай политическэ комитет өөрын гөө элидхэл соо дурадхаһан бай Иимэ шиидхэбэри Ассамблей энэ һээ урда тээшье абадаг һэн. юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, ООН эй Устав хубилгаха тухай асуу мүнөө зүбшэн хэлсэлгэ таагүй гэж ООН-эй гэшүүн байһан олонхи рэнүүд тоолоно бшуу.

ООН-эй гол органуудай сост тухай Уставай статьяе, тиимэ б лохолоороо, дуугаа үгэхэ гурим хубилгаха гэһэн баримта поли ческэ тон шухала удхашанар асуудал болоно. ООН-эй Устав Хитадай Арадай Республикын лөөлэгшэдэй хабаадалгагүйгө хубилгаха гэһэн һанамжын буруу һүрэхэ байһанда, СССР делегат А. А. Соболев үдэшын се седани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Ас самблейн анхарал хандуулаа.

Японой, Канадын, Иордани Урда-Африкын Союзай, Инди Цейлонэй түлөөлэгшэд өөһэдын гөө хараа бодол тухай хэлээ.

Аюулгүйн Соведэй, экономи ска, социальна соведэй гэшүүд тоо олон болгохо зорилгоор уст хубилгаха тухай хэлсээ туйлх арга боломжонуудые шэнжэл элирхэйлхын тулада удаадахи се си дээрэ комитет байгуулхые д радхаһан тогтоол гаргахые США, мүн бусад баруун гүрэн Ассамблейе баадхаһан б СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Ал баниин, Болгариин, Венгрии Польшын, Чехословакиин, Румы ниин, Югославиин делегацинууд тус тогтоолые буруушаажа дууга үгөө. 22 делегаци, тэрэ тоодо Аф ганистанай, Бирмын, Камбоджын, Индиин, Индонезиин, Эфиопиин, Ганын болон Гвинейн делегаци нууд һаналаа баряа.

«Венгриин асуудал» гэдэгые мү нөөнэй сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулха тухай Генеральна коми тедэй һанамжа дурадхалые Гене ральна Ассамблей үдын хойно хэ ража үзөө. Тус «асуудал» табих үүсхэл гаргаһан Америкын делега циие толгойлогшо түрүүлжэ хэлээ. Генеральна комитедэй һа намжа дурадхал һайшаахые гэж баадхаа. Испаниин, Англиин түлөө лэгшэд Лоджые дэмжэһэн байна.

Венгриин, СССР-эй, Румыниин делегадууд сессиин зүбшэхэ зүйлдэ энэ пункт оруулхые эрид шууд бу руушаагаа. «Венгри тухай асуу дал» тушаа шууяа татажа байһан Холбоото Штадуудай правитель ствын мэхэ гохые элирхэйлһэн ги Венгриин делегат хэлээ.

Индонезиин хүн зондо Советскэ Союз туһаламжа үзүүлнэ

ДЖАКАРТА, ноябриин (ТАСС). СССР-һээ Индонези байдаг элшэн сайд Б. М. Вол Индонезиин нэгэдэхи минис Джуанда гэгшэдэ мүнөөдэр орож Индонезиин Улаан Хэрээһэнэй б гэмдэ дамжуулан үгэхын тула СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй, Ула Хахад һарын бүлгэмүүдэй союз гүйсэдкомой зүгһөө 100 мянган ин донезийскэ рупи тэрээндэ үгөө. Э оной октябрьда уһанай үерэй б лоходо хохидолдо ороһон Сума рын хүн зондо туһаламжа болг энэ мүнгэ зөөри зорюулагдаха ю

Индонезиин правительствын зү һөө Джуанда гүнзэгы ехэ баяс лан хүргөө.

МЭДЭЭСЭЛ

Бурядай уран зохёолой үндэһэ һуури табигшын дурасхаал мүнхэлэгдэбэ

Бурядай АССР-эй Улан-Удэ го родтохи Бурят драмын театр Хэжэнгэ тосхондохи Хэжэнгы дунда һургуулида Х. Н. Намсара вай нэрэ олгохо тухай КПСС Бурядай обкомой дурадхалые э шөөгөөд, саашадаа дурсагдаһ эмхинүүдые — Х. Н. Намсарае нэрэмжэтэ Бурят драмын те Х. Н. Намсараевай нэрэмжэтэ жэнгын дунда һургуули гэжэ лэтэг болохо гэһэн тогто РСФСР-эй Министрнүүдэй Со баталан абаа.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01207 г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5119.